Zbiór Orzeczeń

PROJEKT WYROKU SĄDU (ósma izba w składzie powiększonym)

z dnia 15 października 2020 r.*

Prawo instytucjonalne – Jednolity statut posła do Parlamentu Europejskiego – Posłowie do Parlamentu Europejskiego wybrani w okręgach włoskich – Przyjęcie przez Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (prezydium izby deputowanych, Włochy) decyzji nr 14/2018 w sprawie emerytur i rent – Zmiana wysokości emerytur i rent włoskich posłów krajowych – Wprowadzona w związku z tym przez Parlament Europejski zmiana wysokości emerytur i rent niektórych byłych posłów europejskich wybranych we Włoszech – Właściwość organu wydającego akt – Obowiązek uzasadnienia – Prawa nabyte – Pewność prawa – Uzasadnione oczekiwania – Prawo własności – Proporcjonalność – Równość traktowania

W sprawach połączonych od T-389/19 do T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-414/19, od T-416/19 do T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19,

Maria Teresa Coppo Gavazzi, zamieszkała w Mediolanie (Włochy), oraz pozostali skarżący, których imiona i nazwiska zostały wskazane w załączniku [1], których reprezentował adwokat M. Merola,

strona skarżąca,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, który reprezentowały S. Seyr oraz S. Alves, działające w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mających za przedmiot oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności pism z dnia 11 kwietnia 2019 r., a także, w odniesieniu do skarżącego w sprawie T-465/19, pisma z dnia 11 czerwca 2019 r., sporządzonych przez Parlament w odniesieniu do każdego ze skarżących, dotyczących dostosowania wysokości świadczeń emerytalnych skarżących w następstwie wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2019 r. decyzji nr 14/2018 Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati,

SĄD (ósma izba w składzie powiększonym),

w składzie: J. Svenningsen, prezes, R. Barents, C. Mac Eochaidh (sprawozdawca), T. Pynnä i J. Laitenberger, sędziowie,

sekretarz: J. Palacio González, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 7 lipca 2020 r.,

* Język postępowania: włoski.

1 Wykaz pozostałych skarżących jest dołączony wyłącznie do wersji doręczonej stronom.

wydaje następujący

Wyrok

1 W swojej skardze skarżący, byli posłowie do Parlamentu Europejskiego wybrani we Włoszech lub osoby pozostałe przy życiu po ich śmierci, wnoszą do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji Parlamentu dostosowujących wysokość ich świadczeń emerytalnych lub renty rodzinnej do poziomu świadczeń emerytalnych, które pobierają członkowie niższej izby Włoch, i w razie potrzeby obniżających wysokość ich emerytury lub renty rodzinnej.

I. Ramy prawne

A. Prawo Unii

2 Załącznik III (zwany dalej „załącznikiem III") do przepisów dotyczących zwrotu kosztów oraz diet posłów do Parlamentu Europejskiego (zwanych dalej „przepisami ZKDP"), w brzmieniu obowiązującym do dnia 14 lipca 2009 r., stanowił w szczególności:

„Artykuł 1

1. Każdy poseł do Parlamentu Europejskiego ma prawo do świadczeń emerytalnych.

2. Do momentu ustanowienia ostatecznego wspólnotowego systemu emerytalnego dla wszystkich członków Parlamentu Europejskiego i w przypadku, gdy w krajowym systemie nie przewidziano świadczeń emerytalnych lub gdy wysokość lub warunki otrzymywania świadczeń nie są takie same jak stosowane wobec członków parlamentu krajowego państwa członkowskiego, w którym został wybrany dany poseł, otrzymuje on, na własną prośbę, tymczasowe świadczenia emerytalne z części budżetu Unii Europejskiej przeznaczonej dla Parlamentu.

Artykuł 2

1. Tymczasowe świadczenia wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany.

2. Poseł korzystający z postanowień art. 1 ust. 2 jest zobowiązany po przystąpieniu do systemu do odprowadzania do budżetu Unii Europejskiej składki obliczanej w taki sposób, aby odpowiadała ona składce, jaką uiszcza, w myśl przepisów krajowych, członek izby niższej parlamentu danego państwa członkowskiego.

Artykuł 3

1. Wniosek o przystąpienie do niniejszego tymczasowego systemu emerytalnego powinien zostać złożony w okresie dwunastu miesięcy od daty rozpoczęcia pełnienia mandatu posła.

W przypadku przekroczenia tego terminu jako datę przystąpienia przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

2. Wniosek o wypłacanie świadczeń emerytalnych powinien zostać złożony w terminie sześciu miesięcy od momentu nabycia prawa do emerytury.

W przypadku przekroczenia tego terminu jako datę przystąpienia do systemu emerytalnego przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

[…]" [tłumaczenie nieoficjalne].

3 Statut posła do Parlamentu Europejskiego uchwalony został w drodze decyzji Parlamentu 2005/684/WE, Euratom z dnia 28 września 2005 r. w sprawie przyjęcia statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. 2005, L 262, s. 1; zwanej dalej „statutem posła") i wszedł w życie w dniu 14 lipca 2009 r., czyli w pierwszym dniu urzędowania parlamentu siódmej kadencji.

4 Artykuł 25 statutu posła stanowi:

„1. Posłowie, którzy byli już członkami Parlamentu przed wejściem w życie niniejszego Statutu i zostali ponownie wybrani, mogą w zakresie wynagrodzenia, odprawy przejściowej i poszczególnych rent pozostać przez cały okres działalności poselskiej przy obecnym systemie krajowym.

2. Płatności tych dokonuje się z budżetu państwa członkowskiego.

[…]".

5 Artykuł 28 statutu posła stanowi:

„1. Uprawnienia do świadczeń emerytalnych nabyte przez posłów na mocy uregulowań poszczególnych państw członkowskich do momentu wejścia w życie niniejszego Statutu pozostają w pełni w mocy.

[…]".

6 Decyzją z dnia 19 maja i 9 lipca 2008 r. Prezydium uchwaliło przepisy wykonawcze do statutu posła do Parlamentu Europejskiego (Dz.U. 2009, C 159, s. 1, zwane dalej „przepisami wykonawczymi").

7 Artykuł 49 przepisów wykonawczych, dotyczący uprawnień emerytalnych, stanowi:

„1. Po wygaśnięciu mandatu poseł, który sprawował mandat przez co najmniej pełny rok, ma prawo do dożywotniej emerytury wypłacanej począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym osiągnął wiek 63 lat.

Były poseł lub jego przedstawiciel prawny składa, z wyjątkiem przypadków siły wyższej, wniosek o wypłacanie świadczeń emerytalnych w terminie sześciu miesięcy od momentu nabycia prawa. Po upływie tego terminu za datę rozpoczęcia pobierania emerytury przyjmuje się pierwszy dzień miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

[…]".

8 Zgodnie z art. 73 przepisów wykonawczych weszły one w życie jednocześnie ze statutem posła, tj. w dniu 14 lipca 2009 r.

9 Artykuł 74 przepisów wykonawczych stanowi, że z zastrzeżeniem przepisów przejściowych przewidzianych w tytule IV, a w szczególności w art. 75 tych przepisów wykonawczych (zwanym dalej „art. 75"), przepisy ZKDP zostają uchylone z dniem wejścia w życie statutu posła.

10 Artykuł 75, dotyczący między innymi emerytury, stanowi:

„1. Renta rodzinna, renta inwalidzka, dodatkowa renta inwalidzka przyznawana dzieciom pozostającym na utrzymaniu oraz emerytura, przyznawane zgodnie z załącznikami I, II i III przepisów ZKDP, są nadal wypłacane zgodnie z tymi załącznikami osobom, którym świadczenia te przysługiwały przed dniem wejścia w życie Statutu.

W przypadku gdy były poseł otrzymujący rentę inwalidzką umrze po dniu 14 lipca 2009 r., jego małżonek, partner w związku niemałżeńskim lub dzieci pozostające na utrzymaniu otrzymują rentę rodzinną zgodnie z warunkami określonymi w załączniku I przepisów ZKDP.

2. Prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie statutu na podstawie wyżej wymienionego załącznika III stanowią prawa nabyte. Osoby, które nabyły prawa w tymże systemie emerytalnym, otrzymują świadczenia obliczone na podstawie praw nabytych na podstawie wyżej wymienionego załącznika III, o ile spełniają przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego i złożyły wniosek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 wyżej wymienionego załącznika III”.

11 Wreszcie art. 75 należy interpretować w związku z motywem 7 tychże przepisów wykonawczych, który stanowi:

„Należy ponadto zapewnić, za pomocą przepisów przejściowych, by osoby korzystające z pewnych świadczeń przyznanych na podstawie przepisów ZKDP mogły z nich nadal korzystać po uchyleniu tych przepisów, zgodnie z zasadą ochrony uzasadnionych oczekiwań. Należy również zagwarantować przestrzeganie praw emerytalnych nabytych w oparciu o przepisy ZKDP przed wejściem w życie Statutu. Ponadto konieczne jest uwzględnienie szczególnego systemu mającego zastosowanie do posłów, którzy w okresie przejściowym i w odniesieniu do warunków finansowych wykonywania mandatu będą podlegać systemowi krajowemu państwa członkowskiego, w którym zostali wybrani, na mocy art. 25 lub art. 29 Statutu”.

B. Prawo włoskie

12 W dniu 12 lipca 2018 r. Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (prezydium izby deputowanych, Włochy) wydało decyzję nr 14/2018 mającą na celu ponowne ustalenie wysokości świadczeń dożywotnich oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata oraz świadczeń z rewersji za lata sprawowania mandatu do dnia 31 grudnia 2011 r. (zwaną dalej „decyzją nr 14/2018”).

13 Artykuł 1 decyzji nr 14/2018 stanowi:

„1. Począwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, do których uprawnienia zostały nabyte na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 31 grudnia 2011 r., oblicza się zgodnie z nowymi zasadami przewidzianymi w niniejszej decyzji.

2. Nowe obliczenie, o którym mowa w poprzednim ustępie, następuje poprzez pomnożenie wysokości składki indywidualnej przez współczynnik przeliczeniowy związany z wiekiem posła w dniu, w którym poseł nabył prawo do świadczenia dożywotniego lub do świadczenia społecznego pro rata.

3. Stosuje się współczynniki przeliczeniowe wskazane w tabeli 1, załączonej do niniejszej decyzji.

4. Wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, przeliczona ponownie zgodnie z niniejszą decyzją nie może w żadnym wypadku przekraczać wysokości świadczenia dożywotniego,

bezpośredniego lub z rewersji, ani części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośredniego lub z rewersji, przewidzianej dla każdego posła w rozporządzeniu obowiązującym w dniu rozpoczęcia mandatu parlamentarnego.

5. Wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, przeliczona ponownie zgodnie z niniejszą decyzją nie może w żadnym wypadku być niższa od wysokości obliczonej poprzez pomnożenie wysokości indywidualnych składek wpłaconych przez posła, który wykonywał mandat parlamentarny wyłącznie w trakcie XVII kadencji, przeliczonej zgodnie z art. 2 poniżej przez współczynnik przeliczeniowy odpowiadający wiekowi 65 lat, który obowiązywał w dniu 31 grudnia 2018 r.

6. W przypadku gdy po ponownym obliczeniu dokonanym zgodnie z niniejszą decyzją nowa wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, jest niższa o ponad 50% w stosunku do wysokości świadczenia dożywotniego, bezpośredniego lub z rewersji, lub części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośredniego lub z rewersji, przewidzianych dla każdego posła w rozporządzeniu obowiązującym w dniu rozpoczęcia mandatu parlamentarnego, wysokość minimalna określona na podstawie ust. 5 zwiększa się o połowę.

7. Prezydium, na wniosek kolegium posłów kwestorów, może podwyższyć maksymalnie o 50% wysokość świadczeń dożywotnich, bezpośrednich i z rewersji, oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata, bezpośrednich i z rewersji, obliczoną ponownie na podstawie niniejszej decyzji, w odniesieniu do osób, które o to wystąpią, w przypadku których spełnione są następujące warunki:

a) nie uzyskują one innych rocznych dochodów w wysokości przewyższającej roczną kwotę pomocy społecznej, z wyjątkiem dochodów ewentualnie uzyskiwanych z jakiegokolwiek tytułu z nieruchomości przeznaczonej na główne miejsce zamieszkania;

b) są dotknięte poważnymi chorobami wymagającymi stosowania terapii ratujących życie, popartymi stosownymi dokumentami wystawionymi przez publiczne zakłady opieki zdrowotnej, lub cierpią na chorobę powodującą niepełnosprawność w 100%, uznaną przez właściwe organy.

8. Wnioskodawca przedkłada dokumentację potwierdzającą spełnienie warunków określonych w ust. 7 w momencie składania wniosku, a następnie najpóźniej do dnia 31 grudnia każdego roku”.

II. Okoliczności powstania sporu

14 Skarżący, Maria Teresa Coppo Gavazzi i inne osoby fizyczne, których imiona i nazwiska zostały wymienione w załączniku, są byłymi posłami i posłankami do Parlamentu Europejskiego wybranymi we Włoszech lub, w przypadku Vandy Novati, Marii Di Meo, Ledy Frittelli, Mirelli Musoni, Jitki Frantovej i Idy Panusy, w sprawach T-397/19, T-409/19, T-414/19, T-426/19, T-427/19 i T-453/19, pozostałymi przy życiu małżonkami byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, wybranych w tym samym państwie członkowskim. Każda z tych osób otrzymuje, odpowiednio, emeryturę lub rentę rodzinną.

15 Na podstawie przepisów decyzji nr 14/2018 wysokość świadczeń emerytalnych pewnej liczby byłych posłów włoskich (lub ich pozostałych przy życiu małżonków) z dniem 1 stycznia 2019 r. została obniżona.

16 W następstwie wniesienia skargi na decyzję nr 14/2018 przez włoskich posłów krajowych, których dotyczą wspomniane obniżki, zgodność z prawem tej decyzji krajowej jest obecnie badana przez Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radę jurysdykcyjną izby deputowanych, Włochy).

17 Poprzez dodanie wzmianki na rozliczeniach emerytur i rent za styczeń 2019 r. Parlament poinformował skarżących o tym, że wysokość ich emerytur i rent może ulec przeliczeniu w wykonaniu decyzji nr 14/2018, co może ewentualnie prowadzić do konieczności odzyskania nienależnie wypłaconych kwot.

18 Zdaniem Parlamentu instytucja ta była bowiem zobowiązana do stosowania decyzji nr 14/2018, a tym samym do ponownego obliczenia wysokości emerytur i rent skarżących w świetle art. 2 ust. 1 załącznika III, który stanowi, że „[t]ymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia emerytalne członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany” (dalej: „zasada takich samych świadczeń”).

19 W drodze nieopatrzonego datą pisma kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w Dyrekcji Generalnej (DG) ds. Finansów Parlamentu, załączonego do rozliczeń emerytur i rent skarżących za luty 2019 r., Parlament poinformował skarżących, że w opinii nr SJ-0836/18 z dnia 11 stycznia 2019 r. (zwanej dalej „opinią służby prawnej”) jego służba prawna potwierdziła automatyczne zastosowanie decyzji nr 14/2018 do ich sytuacji. W piśmie tym dodano, że po otrzymaniu niezbędnych informacji od Camera dei deputati (izby deputowanych, Włochy) Parlament powiadomi skarżących o ponownym ustaleniu wysokości ich emerytur i rent i przystąpi do odzyskania ewentualnej różnicy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy. Wreszcie za pośrednictwem tego pisma poinformowano skarżących, że ostateczne ustalenie wysokości ich emerytur i rent zostanie dokonane w drodze formalnego aktu, na który będzie można złożyć zażalenie na podstawie art. 72 przepisów wykonawczych lub skargę o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE.

20 W pismach z dnia 11 kwietnia 2019 r. (a w odniesieniu do Luigiego Andrei Floria w sprawie T-465/19 – w „projekcie decyzji”) kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu zawiadomił skarżących, że zgodnie z informacjami ogłoszonymi przez niego w piśmie z lutego 2019 r. wysokość ich emerytur i rent zostanie dostosowana, na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III, z uwzględnieniem obniżki ich analogicznych świadczeń emerytalnych wypłacanych we Włoszech przez izbę deputowanych byłym posłom krajowym na podstawie decyzji 14/2018. W rzeczonych pismach wyjaśniono również, że wysokość emerytur i rent skarżących zostanie dostosowana od kwietnia 2019 r. (z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2019 r.) na podstawie projektów dotyczących ustalenia nowej wysokości emerytur i rent, przekazanych w załączniku do tych pism. Wreszcie w pismach tych wyznaczono skarżącym na przedstawienie uwag termin 30 dni, biegnący od dnia doręczenia pism. W braku uwag skutki owych pism byłyby uważane za ostateczne i pociągałyby za sobą, między innymi, obowiązek zwrotu kwot nienależnie pobranych za miesiące od stycznia do marca 2019 r.

21 Z wyjątkiem L.A. Floria w sprawie T-465/19 żaden ze skarżących nie przedstawił takich uwag, w związku z czym skutki pism, o których mowa w pkt 20 powyżej, stały się względem nich ostateczne.

22 Wiadomością elektroniczną z dnia 14 maja 2019 r. L.A. Florio przekazał swoje uwagi właściwym służbom Parlamentu.

23 Pismem z dnia 11 czerwca 2019 r. (zwanym dalej „ostateczną decyzją”) kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu poinformował, że uwagi przekazane przez L.A. Floria nie zawierają elementów mogących uzasadnić zmianę stanowiska Parlamentu wyrażonego w projekcie decyzji. W konsekwencji wynikające z niego wysokość świadczeń

emerytalnych i plan zwrotu nienależnych kwot, które zostały ponownie obliczone i przekazane w załączniku do rzeczonego projektu decyzji, stały się ostateczne w dniu doręczenia ostatecznej decyzji.

III. Przebieg postępowania i żądania stron

24 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniach 27 czerwca (sprawy od T-389/19 do T-393/19), 28 czerwca (sprawy T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-414/19, T-416/19 i T-417/19), 1 lipca (sprawy T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19), 2 lipca (sprawy T-421/19, T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19), 3 lipca (od T-418/19, T-420/19, T-448/19, od T-450/19 do T-453/19), 4 lipca (sprawy T-454/19 i T-463/19) i 5 lipca 2019 r. (sprawa T-465/19) skarżący wnieśli rozpatrywane skargi.

25 W dniach 10 lipca (sprawy od T-389/19 do T-393/19, T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-414/19, T-416/19 i T-417/19) oraz 18 lipca 2019 r. (sprawy T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19) Parlament wniósł o połączenie spraw na podstawie art. 68 ust. 1 regulaminu postępowania przed Sądem.

26 W dniach 19 lipca (sprawy od T-389/19 do T-393/19, T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-409/19 i T-410/19) i 22 lipca 2019 r. (sprawy od T-411/19 do T-414/19, od T-416/19 do T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19) Parlament, działając na podstawie art. 69 lit. c) regulaminu postępowania, wniósł o zawieszenie postępowania w oczekiwaniu na orzeczenie Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (rady jurysdykcyjnej izby deputowanych) w przedmiocie ważności decyzji nr 14/2018.

27 W dniach 11 września (sprawy T-391/19 i T-392/19), 12 września (sprawa T-389/19), 13 września (sprawa T-393/19), 16 września (sprawy T-394/19, T-403/19, T-410/19, T-412/19 i T-416/19), 17 września (sprawy T-397/19, T-398/19, T-409/19 i T-414/19), 18 września (sprawy T-390/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-411/19, T-413/19, T-417/19, T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, T-425/19, od T-429/19 do T-431/19, T-436/19 i T-438/19), 19 września (sprawy T-426/19, T-427/19, T-435/19, T-439/19, T-442/19, T-445/19 i T-446/19), 20 września (sprawy T-432/19, T-440/19, T-448/19, T-450/19, T-451/19, T-454/19 i T-463/19), 23 września (sprawy T-441/19, T-444/19, T-452/19 i T-465/19) i 24 września 2019 r. (sprawa T-453/19) Parlament złożył odpowiedzi na skargi.

28 W dniach 27 września (sprawy T-389/19 i T-390/19), 30 września (sprawy od T-391/19 do T-394/19, T-397/19 i T-398/19), 1 października (sprawy T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19 i od T-409/19 do T-411/19), 2 października (sprawy od T-412/19 do T-414/19, od T-416/19 do T-418/19, od T-420/19 do T-422/19 i od T-430/19 do T-432/19), 3 października (sprawy T-425/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19 i od T-450/19 do T-454/19) i 4 października 2019 r. (sprawy T-426/19, T-427/19, T-429/19, T-463/19 i T-465/19) Sąd zadał stronom pytanie o możliwość, po pierwsze, zidentyfikowania pośród 84 podobnych spraw, które w tamtym czasie były przed nim zawisłe, ograniczonej liczby spraw pilotażowych, a po drugie, w konsekwencji, zawieszenia pozostałych spraw do czasu uprawomocnienia się rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawach określonych jako pilotażowe. Ponadto Sąd zwrócił się do Parlamentu o przedstawienie w całości przepisów ZKDP.

29 W dniach 15 października (sprawa T-452/19), 18 października (sprawy T-389/19, T-390/19, od T-410/19 do T-414/19, T-416/19, T-418/19, T-420/19 i T-421/19), 22 października (sprawy od T-391/19 do T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-409/19, T-417/19, T-422/19 i od T-430/19 do T-432/19), 24 października (sprawy od T-425/19 do T-427/19, T-429/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, T-450/19, T-451/19, T-453/19 i T-454/19) oraz 28 października 2019 r. (sprawy T-463/19 i T-465/19) Parlament odpowiedział na pytanie Sądu i przekazał kompletną wersję przepisów ZKDP.

30 W dniu 21 października 2019 r. skarżący udzielili odpowiedzi na pytanie Sądu.

31 Decyzjami z dnia 4 listopada (sprawy od T-389/19 do T-394/19, T-397/19 i T-398/19), 5 listopada (sprawy T-403/19 i T-404/19), 6 listopada (sprawy T-406/19, T-407/19, T-409/19, T-414/19 i T-416/19), 7 listopada (sprawy od T-410/19 do T-412/19, T-417/19, T-418/19 i T-420/19), 8 listopada (sprawy T-413/19, T-421/19, T-422/19 i T-425/19), 11 listopada (sprawy T-426/19, T-427/19, od T-429/19 do T-431/19 i T-452/19), 12 listopada (sprawy T-432/19, T-435/19 i T-436/19), 13 listopada (sprawy od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19 i T-448/19), 14 listopada (sprawy T-450/19, T-451/19, T-453/19 i T-454/19) i 15 listopada 2019 r. (sprawy T-463/19 i T-465/19), w związku ze zmianą składu izb Sądu, sprawy zostały przydzielone ósmej izbie.

32 Pismami z dnia 5 i 28 listopada 2019 r. Parlament powiadomił Sąd o śmierci Luigiego Caligarisa, skarżącego w sprawie T-435/19. Z uwagi na tę okoliczność Sąd w dniu 2 grudnia 2019 r. zwrócił się do pełnomocników skarżącego z pytaniem o ich zamiary względem dalszego toku postępowania. W dniu 20 grudnia 2019 r. pełnomocnik L. Caligarisa poinformował, że wdowa po nim, Paola Chiaramello, zamierza kontynuować postępowanie. W dniu 30 września 2020 r. pełnomocnik P. Chiaramello poinformował Sąd o śmierci swej klientki. W dniu 7 października 2020 r. pełnomocnik P. Chiaramello zawiadomił Sąd, że spadkobiercy P. Chiaramello: Enrico Caligaris i Valentina Caligaris, zmierzają kontynuować postępowanie.

33 W dniu 28 listopada 2019 r. Sąd postanowił, że druga wymiana pism procesowych nie jest konieczna.

34 W dniach 3 grudnia (sprawa T-389/19), 4 grudnia (sprawy od T-390/19 do T-394/19), 5 grudnia (sprawy T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-412/19, T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19 i od T-438/19 do T-441/19), 6 grudnia (sprawy T-413/19, T-414/19, T-416/19 i T-417/19), 9 grudnia (sprawy T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, T-450/19, T-451/19, T-454/19, T-463/19 i T-465/19) i 10 grudnia 2019 r. (sprawy T-452/19 i T-453/19) Sąd zwrócił się do skarżących o zajęcie stanowiska w przedmiocie złożonego przez Parlament wniosku o zawieszenie postępowania.

35 W dniach 3 grudnia (sprawa T-389/19), 4 grudnia (sprawy od T-390/19 do T-394/19), 5 grudnia (sprawy T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-412/19, T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19 i od T-438/19 do T-441/19), 6 grudnia (sprawy T-413/19, T-414/19, T-416/19 i T-417/19), 9 grudnia (sprawy T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, T-450/19, T-451/19, T-454/19, T-463/19 i T-465/19) i 10 grudnia 2019 r. (sprawy T-452/19 i T-453/19) Sąd wezwał strony do zajęcia stanowiska w przedmiocie możliwości połączenia spraw od T-389/19 do T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19.

36 W dniach 16 grudnia (sprawy od T-389/19 do T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-409/19 do T-414/19, T-416/19 i T-417/19), 17 grudnia (sprawy T-418/19, od T-420/19 do T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19,

od T-438/19 do T-442/19, T-444/19 i T-445/19) i 19 grudnia 2019 r. (sprawy T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19) Parlament przedstawił uwagi w przedmiocie wniosku o połączenie.

37 Pismem z dnia 18 grudnia 2019 r. skarżąca w sprawie T-389/19 wniosła do Sądu o ponowne rozpatrzenie postanowienia z dnia 28 listopada 2019 r. i umożliwienie jej złożenia repliki.

38 W dniu 8 stycznia 2020 r. skarżący, z wyjątkiem skarżących w sprawach T-409/19 i T-446/19, przedstawili swoje uwagi w przedmiocie złożonego przez Parlament wniosku o zawieszenie postępowania.

39 W dniu 9 stycznia 2020 r. skarżący przedstawili swoje uwagi w przedmiocie wniosku o połączenie spraw.

40 W dniach 16 stycznia (sprawy od T-389/19 do T-393/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, od T-410/19 do T-414/19, T-418/19 i T-420/19) i 17 stycznia 2020 r. (sprawy T-394/19, T-409/19, T-416/19, T-417/19, T-421/19, T-422/19, od T-425/19 do T-427/19, od T-429/19 do T-432/19, T-435/19, T-436/19, od T-438/19 do T-442/19, od T-444/19 do T-446/19, T-448/19, od T-450/19 do T-454/19, T-463/19 i T-465/19) prezes ósmej izby postanowił nie zawieszać postępowania.

41 Postanowieniem prezesa ósmej izby Sądu z dnia 21 stycznia 2020 r. niniejsze sprawy, a także sprawa T-415/19, Laroni/Parlament zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania oraz wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie zgodnie z art. 68 regulaminu postępowania.

42 W dniu 23 stycznia 2020 r. Sąd wezwał Parlament do przedstawienia wszystkich dokumentów przygotowawczych dotyczących przyjęcia art. 75 i załącznika III. Ponadto Sąd zwrócił się do Parlamentu z pytaniem o jego praktykę administracyjną w dziedzinie wynagrodzeń oraz rent i emerytur. Parlament odpowiedział na pytanie i przekazał żądane dokumenty przygotowawcze w dniu 11 lutego 2020 r.

43 W dniu 4 marca 2020 r. skarżący wnieśli na podstawie art. 106 ust. 2 regulaminu postępowania o przeprowadzenie rozprawy.

44 W dniu 20 kwietnia 2020 r. prezes ósmej izby postanowił rozpoznać niniejsze sprawy w pierwszej kolejności, zgodnie z art. 67 ust. 2 regulaminu postępowania.

45 Pismami z dnia 30 kwietnia 2020 r. Parlament powiadomił Sąd o śmierci Giulietta Chiesy, skarżącego w sprawie T-445/19. Z uwagi na te okoliczności Sąd w dniu 8 maja 2020 r. zwrócił się do pełnomocników skarżącego z pytaniem o ich zamiary względem dalszego toku postępowania. W dniu 8 czerwca 2020 r. pełnomocnik G. Chiesy poinformował Sąd, że wdowa po nim, Fiammetta Cucurnia, zamierza kontynuować postępowanie.

46 W dniu 30 kwietnia 2020 r. Sąd wezwał strony do zajęcia stanowiska w przedmiocie możliwości połączenia rozpatrywanych skarg i sprawy T-415/19, Laroni/Parlament ze sprawami połączonymi T-345/19, Santini/Parlament, T-346/19, Ceravolo/Parlament, T-364/19, Moretti/Parlament, T-365/19, Capraro/Parlament, T-366/19, Sboarina/Parlament, T-372/19, Cellai/Parlament, T-373/19, Gatti/Parlament, T-374/19, Wuhrer/Parlament, T-375/19, Pisoni/Parlament i T-385/19, Mazzone/Parlament, a także sprawami T-519/19, Forte/Parlament i T-695/19, Falqui/Parlament, do celów ustnego etapu postępowania.

47 Na wniosek ósmej izby Sąd w dniu 15 maja 2020 r. postanowił, na podstawie art. 28 regulaminu postępowania, przekazać sprawę składowi powiększonemu.

48 W dniu 19 maja 2020 r. Sąd zadał stronom pytania dotyczące różnych aspektów rozpatrywanych spraw.

49 Odpowiednio w dniach 2 i 3 czerwca 2020 r. Parlament i skarżący przedstawili swoje uwagi w przedmiocie wniosku o połączenie spraw do celów ustnego etapu postępowania, o którym mowa w pkt 46 powyżej.

50 W dniu 5 czerwca 2020 r. przewodniczący ósmej izby postanowił połączyć niniejsze sprawy i sprawę T-415/19, Laroni/Parlament ze sprawami połączonymi T-345/19, Santini/Parlament, T-346/19, Ceravolo/Parlament, T-364/19, Moretti/Parlament, T-365/19, Capraro/Parlament, T-366/19, Sboarina/Parlament, T-372/19, Cellai/Parlament, T-373/19, Gatti/Parlament, T-374/19, Wuhrer/Parlament, T-375/19, Pisoni/Parlament i T-385/19, Mazzone/Parlament, a także sprawami T-519/19, Forte/Parlament i T-695/19, Falqui/Parlament, do celów ustnego etapu postępowania.

51 W dniu 17 czerwca 2020 r. skarżący i Parlament odpowiedzieli na pytania skierowane do nich przez Sąd w dniu 19 maja 2020 r.

52 Pismem z dnia 1 lipca 2020 r. skarżący zwrócili się do Sądu o wydłużenie czasu ich wystąpienia. W dniu 3 lipca 2020 r. Sąd częściowo uwzględnił ten wniosek.

53 Pismem z dnia 2 lipca 2020 r. Parlament poinformował Sąd o śmierci Jitki Frantovej, będącej stroną skarżącą w sprawie T-427/19. Pismami z dnia 13 lipca 2020 r. i 5 sierpnia 2020 r. pełnomocnik J. Frantovej również poinformował Sąd o śmierci swojej klientki, informując jednocześnie, że przekaże Sądowi wszelkie niezbędne informacje dotyczące dziedziczenia i dalszych losów postępowania. W dniu 16 września 2020 r. pełnomocnik J. Frantovej poinformował Sąd, że spadkobierczyni skarżącej, Daniela Concardia, zamierza kontynuować postępowanie.

54 Wystąpienia stron oraz ich odpowiedzi na pytania Sądu zostały wysłuchane na rozprawie w dniu 7 lipca 2020 r.

55 W dniu 8 października 2020 r. prezes ósmej izby, po wysłuchaniu stron, postanowił odłączyć sprawę T-415/19, Laroni/Parlament, od pozostałych spraw, zgodnie z art. 68 ust. 3 regulaminu postępowania.

56 Skarżący, z wyłączeniem L.A. Floria w sprawie T-465/19, wnoszą do Sądu o:

– uznanie za niebyłe lub stwierdzenie nieważności pism z dnia 11 kwietnia 2019 r., o których mowa w pkt 20 powyżej;

– nakazanie Parlamentowi Europejskiemu zwrotu wszystkich kwot niesłusznie wstrzymanych, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia dokonanego potrącenia, i zobowiązanie Parlamentu Europejskiego do wykonania wydanego wyroku i do podjęcia wszelkich inicjatyw, aktów lub środków koniecznych do zapewnienia natychmiastowego i pełnego przywrócenia pierwotnej wysokości świadczeń emerytalnych i rentowych;

– obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.

57 Luigi Andrea Florio, w sprawie T-465/19, wnosi do Sądu o:

– uznanie za niebyły lub stwierdzenie nieważności projektu decyzji, jak również wszystkich aktów wcześniejszych, powiązanych lub następujących po nim;

– nakazanie Parlamentowi Europejskiemu zwrotu wszystkich kwot niesłusznie wstrzymanych, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia dokonanego potrącenia, i zobowiązanie Parlamentu Europejskiego do wykonania wydanego wyroku i do podjęcia wszelkich inicjatyw, aktów lub środków koniecznych do zapewnienia natychmiastowego i pełnego przywrócenia pierwotnej wysokości świadczenia emerytalnego;

– obciążenie Parlamentu kosztami postępowania.

58 Parlament wnosi do Sądu o:

– oddalenie skarg jako w części niedopuszczalnych, a w części bezzasadnych;

– obciążenie skarżących kosztami postępowania.

IV. Co do prawa

A. Co do przedmiotu skarg i właściwości Sądu

59 Na wstępie należy zauważyć, że skarżący wyraźnie wskazali w skargach, iż w ramach rozpatrywanych spraw nie zamierzają kwestionować zgodności decyzji nr 14/2018 z prawem.

60 Jednakże na rozprawie pełnomocnik skarżących potwierdził, że odwołuje się do wystąpienia Maurizia Paniza, adwokata skarżących w sprawach połączonych Santini i in./Parlament (T-345/19, T-346/19, od T-364/19 do T-366/19, od T-372/19 do T-375/19 i T-385/19).

61 Ponieważ zaś w trakcie swego wystąpienia M. Paniz zakwestionował ważność decyzji nr 14/2018 i przedstawił na ustnym etapie postępowania dowody na poparcie tej tezy, należy przypomnieć ograniczenia właściwości Sądu w ramach skargi opartej na art. 263 TFUE.

62 W tym względzie zgodnie z art. 263 TFUE sąd Unii nie jest właściwy do orzekania w przedmiocie legalności aktu przyjętego przez organ władzy krajowej (zob. podobnie postanowienie z dnia 28 lutego 2017 r., NF/Rada Europejska, T-192/16, EU:T:2017:128, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

63 Ze względu na to orzecznictwo ocena zgodności z prawem decyzji nr 14/2018 nie należy do właściwości Sądu.

64 Ponadto Sąd stwierdza, że dowody przedstawione przez M. Paniza w trakcie ustnego etapu postępowania, do których odniósł się na rozprawie, nie mają wpływu na rozstrzygnięcie rozpatrywanych skarg. Po pierwsze, M. Paniz przekazał kopię decyzji nr 2/2020 z dnia 22 kwietnia 2020 r., w której Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (rada jurysdykcyjna izby deputowanych) stwierdziła częściową nieważność art. 1 ust. 7 decyzji nr 14/2018. Jednakże w niniejszej sprawie to stwierdzenie nieważności nie rodzi żadnych skutków, ponieważ Parlament nie otrzymał wniosku o zastosowanie i w rezultacie nie zastosował wobec skarżących zasad takich samych jak zasady zapisanymi w art. 1 ust. 7 decyzji nr 14/2018. Po drugie, M. Paniz złożył również kopię sentencji wyroku Commissione contenziosa del Senato (senackiej komisji do spraw sporów, Włochy) z dnia 25 czerwca 2020 r. Jednakże przedmiotem tego wyroku jest decyzja nr 6/2018 Ufficio di Presidenza del Senato (prezydium senatu, Włochy), a nie decyzja nr 14/2018. Bezsporne zaś jest, że zgodnie z art. 2 ust. 1 załącznika III Parlament zastosował jedynie uregulowania takie same jak uregulowania decyzji nr 14/2018. Wreszcie Sąd stwierdza, że Parlament potwierdził na rozprawie, iż w przyszłości będzie stosować wszelkie zmiany prawa włoskiego, a w szczególności decyzji nr 14/2008, które mogłyby wynikać z postępowań toczących się przed Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radą jurysdykcyjną izby deputowanych), zgodnie z zasadą takich samych świadczeń.

65 O ile na podstawie art. 263 TFUE Sąd nie może zatem kontrolować ważności decyzji nr 14/2018, o tyle jest on właściwy do badania zgodności z prawem aktów Parlamentu. Tym samym w ramach niniejszych skarg o stwierdzenie nieważności Sąd może sprawdzić, czy art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III, ustanawiające zasadę takich samych świadczeń, nie naruszają norm prawa Unii wyższego rzędu. Podobnie Sąd może zbadać, czy zgodne z prawem Unii jest stosowanie przez Parlament przepisów decyzji nr 14/2018 na podstawie zasady takich samych świadczeń. Wreszcie Sąd jest również właściwy do sprawdzenia, czy pisma z dnia 11 kwietnia 2019 r., o których mowa w pkt 20 powyżej, a jeśli chodzi o L.A. Floria w sprawie T-465/19 – ostateczna decyzja, są zgodna z prawem Unii.

B. W przedmiocie dopuszczalności skargi w sprawie T-453/19, Panusa/Parlament

66 Na rozprawie Parlament podniósł zarzut niedopuszczalności skargi w sprawie T-453/19, Panusa/Parlament na tej podstawie, że zaskarżona decyzja nie miała wpływu na interesy skarżącej. Decyzja ta nie skutkowała bowiem w żaden sposób obniżeniem wysokości emerytury otrzymywanej przez skarżącą.

67 Ida Panusa odpowiedziała, również na rozprawie, że mimo wszystko zachowała interes prawny.

68 W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, skarga o stwierdzenie nieważności wniesiona przez osobę fizyczną lub prawną jest dopuszczalna jedynie w zakresie, w jakim osoba ta ma interes prawny w stwierdzeniu nieważności zaskarżonego aktu. Interes taki zakłada, że stwierdzenie nieważności zaskarżonego aktu może samo w sobie wywołać skutki prawne i że w wyniku skargi strona skarżąca będzie mogła uzyskać jakąś korzyść (zob. wyrok z dnia 27 marca 2019 r., Canadian Solar Emea i in./Rada, C-237/17 P, EU:C:2019:259, pkt 75 i przytoczone tam orzecznictwo). Interes prawny musi istnieć i być aktualny, a podlega on ocenie według stanu na dzień wniesienia skargi. Interes prawny musi istnieć, pod rygorem umorzenia postępowania, do momentu wydania orzeczenia sądowego (wyrok z dnia 7 czerwca 2007 r., Wunenburger/Komisja, C-362/05 P, EU:C:2007:322, pkt 42).

69 W sprawie tej Parlament podniósł, co nie zostało zakwestionowane, że zaskarżona decyzja nie obniżyła w żaden sposób wysokości emerytury otrzymywanej przez skarżącą.

70 W konsekwencji stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, która jej dotyczący, nie może samo w sobie przynieść I. Panusie korzyści. Tak więc skargę w sprawie T-453/19, Panusa/Parlament należy odrzucić jako niedopuszczalną.

C. Co do istoty

71 Na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności skarżący podnoszą cztery zarzuty. Zarzut pierwszy dotyczy braku właściwości organu, który wydał pisma z dnia 11 kwietnia 2019 r., wskazane w pkt 20 powyżej, oraz ostateczną decyzję (zwane dalej łącznie „zaskarżonymi decyzjami"), a także naruszenia obowiązku uzasadnienia. Zarzut drugi wywodzony jest z braku ważnej podstawy prawnej i błędnego zastosowania art. 75. Zarzut trzeci oparty jest na naruszeniu prawa w odniesieniu do kwalifikacji decyzji nr 14/2018 i błędnym zastosowaniu „zastrzeżenia prawa" przewidzianego w art. 75 ust. 2. Zarzut czwarty wywodzony jest z naruszenia zasad pewności prawa, ochrony uzasadnionych oczekiwań, proporcjonalności i równości oraz z naruszenia prawa własności.

72 Przed przystąpieniem do oceny zasadności tych zarzutów Sąd uważa za stosowne zbadanie wniosku skarżących o uznanie zaskarżonych decyzji za niebyłe.

73 W tym względzie z utrwalonego orzecznictwa wynika, że akty instytucji Unii korzystają co do zasady z domniemania zgodności z prawem, a zatem wywołują skutki prawne, nawet w przypadku ich wadliwości, do czasu stwierdzenia ich nieważności lub cofnięcia (zob. wyroki: z dnia 15 czerwca 1994 r., Komisja/BASF i in., C-137/92 P, EU:C:1994:247, pkt 48; z dnia 9 grudnia 2014 r., Lucchini/Komisja, T-91/10, EU:T:2014:1033, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo).

74 Na zasadzie wyjątku od powyższej zasady akty dotknięte wadą, której waga jest tak oczywista, że nie może być tolerowana przez porządek prawny Unii, powinny być uznawane za niewywołujące żadnego, nawet tymczasowego skutku prawnego, to znaczy za prawnie nieistniejące. Wyjątek ten ma na celu zachowanie równowagi pomiędzy dwoma podstawowymi, lecz niekiedy przeciwstawnymi wymogami, które musi spełniać porządek prawny, a mianowicie stabilnością stosunków prawnych i poszanowaniem zgodności z prawem (zob. wyroki: z dnia 15 czerwca 1994 r., Komisja/BASF i in., C-137/92 P, EU:C:1994:247, pkt 49; z dnia 9 grudnia 2014 r., Lucchini/Komisja, T-91/10, EU:T:2014:1033, pkt 71 i przytoczone tam orzecznictwo).

75 Ze względów pewności obrotu prawnego znaczenie skutków związanych ze stwierdzeniem nieistnienia aktu instytucji Unii wymaga, by takie stwierdzenie było ograniczone do skrajnych przypadków (zob. wyroki: z dnia 15 czerwca 1994 r., Komisja/BASF i in., C-137/92 P, EU:C:1994:247, pkt 50; z dnia 9 grudnia 2014 r., Lucchini/Komisja, T-91/10, EU:T:2014:1033, pkt 72 i przytoczone tam orzecznictwo).

76 Należy wreszcie przypomnieć też, że uchybienia, które skłaniają sąd Unii do uznania aktu za prawnie nieistniejący, różnią się od przypadków niezgodności z prawem, których ustalenie skutkuje co do zasady stwierdzeniem nieważności aktów podlegających kontroli zgodności z prawem przewidzianej traktatem, nie ze względu na ich charakter, ale na ich powagę i oczywistość. Za prawnie nieistniejące powinny być bowiem uznane akty dotknięte uchybieniami, których powaga jest oczywista w stopniu mającym wpływ na ich istotne warunki [zob. wyrok z dnia 9 września 2011 r., dm-drogerie markt/OHIM – Distribuciones Mylar (dm), T-36/09, EU:T:2011:449, pkt 86].

77 Tymczasem nieprawidłowości, na które powołują się skarżący, nie są na tyle poważne, by zaskarżone decyzje należało uznać za prawnie niebyłe, a to z następujących względów.

1. W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego braku właściwości organu, który wydał zaskarżone decyzje, i naruszenia obowiązku uzasadnienia

78 Zarzut pierwszy składa się z dwóch części. Część pierwsza dotyczy braku właściwości organu, który wydał zaskarżone decyzje. Część druga dotyczy braku uzasadnienia.

a) W przedmiocie części pierwszej zarzutu pierwszego, dotyczącej braku właściwości organu, który wydał zaskarżone decyzje

79 W ramach części pierwszej zarzutu pierwszego skarżący podnoszą w drodze zastrzeżenia pierwszego, że zaskarżone decyzje powinno było przyjąć Prezydium Parlamentu, a nie kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu. Zdaniem skarżących takie rozwiązanie narzuca się w szczególności w świetle art. 11a ust. 6 i art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego Parlamentu, w brzmieniu obowiązującym w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych, mianowicie w czasie ósmej kadencji (zwanego dalej „regulaminem wewnętrznym"). Zgodnie ze stanowiskiem skarżących te dwa przepisy przyznają Prezydium Parlamentu właściwość ogólną w zakresie uprawnień finansowych posłów. Z tego właśnie powodu Prezydium Parlamentu przyjęło przepisy ZKDP. Inne potwierdzenie tej właściwości ogólnej Prezydium Parlamentu znaleźć można w motywie pierwszym przepisów wykonawczych, który stanowi, że „[w]drażanie aspektów finansowych Statutu [posła] leży w wyłącznej kompetencji Prezydium". Tymczasem, zdaniem skarżących, Prezydium Parlamentu nigdy nie wypowiedziało się w przedmiocie obniżenia ich uprawnień emerytalnych

i rentowych. Przy uwzględnieniu tych okoliczności uprawnienia emerytalne i rentowe skarżących zostały przeliczone przez organ, a mianowicie kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu, całkowicie pozbawiony właściwości, wobec czego zaskarżone decyzje są niezgodne z prawem.

80 W ramach zastrzeżenia drugiego skarżący utrzymują, że zaskarżone decyzje są niezgodne z prawem również przez to, że wbrew temu, co przewiduje art. 28 regulaminu wewnętrznego, decyzje te nie były przedmiotem oceny ani analizy kolegium kwestorów. W tej kwestii skarżący utrzymują, że Parlament nie mógł jedynie zastosować decyzji nr 14/2018, lecz musiał przeprowadzić dodatkowe operacje w celu obliczenia nowej wysokości uprawnień emerytalnych i rentowych. Tymczasem takie dostosowanie przy wdrażaniu decyzji nr 14/2018 na poziomie Unii powinno było, zdaniem skarżących, stanowić przedmiot wewnętrznej oceny na podstawie konsultacji z organami właściwymi w dziedzinie praw posłów, a nie zostać oddelegowane wydziałowi Parlamentu.

81 Parlament wnosi o oddalenie części pierwszej zarzutu pierwszego jako bezzasadnej.

82 Co się tyczy zastrzeżenia pierwszego, strony są zgodne co do faktu, że zgodnie z art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego Prezydium Parlamentu reguluje kwestie finansowe, organizacyjne i administracyjne dotyczące posłów na wniosek Sekretarza Generalnego Parlamentu lub grupy politycznej. Parlament uważa jednak, że przepis ten ogranicza działanie Prezydium do przyjmowania norm o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, bez decyzji indywidualnych. Natomiast skarżący uważają, że zaskarżone decyzje, nawet jeśli stanowią akty o charakterze indywidualnym, powinny były zostać wydane na podstawie wspomnianego art. 25 ust. 3.

83 W tej kwestii z utrwalonego orzecznictwa wynika, że art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego przyznaje Prezydium Parlamentu kompetencję ogólną między innymi w dziedzinie kwestii finansowych dotyczących posłów. Przepis ten stanowi zatem podstawę, na której Prezydium może się oprzeć przyjmując przepisy dotyczące tych kwestii na wniosek Sekretarza Generalnego Parlamentu lub grupy politycznej (zob. podobnie wyrok z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

84 Ponadto orzeczono już również, że przepisy wykonawcze, które zostały przyjęte przez Prezydium Parlamentu, mają w szczególności na celu, jak wynika z ich motywu 3, zastąpienie przepisów ZKDP dotyczących zwrotu kosztów oraz diet posłów do Parlamentu. W tym znaczeniu przepisy wykonawcze regulują kwestie finansowe dotyczące posłów w rozumieniu art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego (wyrok z dnia 29 listopada 2017 r., Montel/Parlament, T-634/16, niepublikowany, EU:T:2017:848, pkt 50, 51).

85 Chociaż Prezydium Parlamentu posiada zatem właściwość do przyjmowania norm generalnych i abstrakcyjnych na podstawie art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego i z podobnych powodów na podstawie art. 11a ust. 6 regulaminu wewnętrznego, nie oznacza to jednak, że jest ono również właściwe do wydawania indywidualnych decyzji w sprawach finansowych dotyczących posłów.

86 Przeciwnie, administracji Parlamentu może zostać przyznana taka właściwość bez naruszenia art. 25 ust. 3 regulaminu wewnętrznego, ponieważ to Prezydium tej instytucji wyznaczyło granice i zasady jej wykonywania (zob. podobnie postanowienie z dnia 6 września 2018 r., Bilde/Parlament, C-67/18 P, niepublikowane, EU:C:2018:692, pkt 36, 37).

87 Ponadto w świetle tego podziału właściwości między Prezydium Parlamentu i administrację tej instytucji orzeczono już w szczególności, że decyzja indywidualna ustalająca uprawnienia emerytalne posłów nie tylko nie jest decyzją wydaną w ramach kompetencji związanej, w tym znaczeniu, że administracja ta nie dysponuje żadnym zakresem uznania przy ustalaniu uprawnień emerytalnych, lecz ma ona charakter całkowicie deklaratywny, jeśli chodzi o zakres tych uprawnień (zob. podobnie wyrok z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, pkt 38).

88 W konsekwencji nic nie stoi na przeszkodzie, aby Parlament przyznał swojej administracji właściwość do wydawania decyzji indywidualnych, w szczególności w dziedzinie uprawnień emerytalnych i rentowych i w dziedzinie ustalania wysokości świadczeń. Pozostaje jednak zbadać, czy w niniejszym przypadku kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu posiadał takie kompetencje.

89 W tym względzie art. 73 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. 2018, L 193, s. 1) stanowi, że każda instytucja Unii – zgodnie ze swoim regulaminem wewnętrznym – deleguje obowiązki urzędnika zatwierdzającego na pracowników na odpowiednim szczeblu. W swoich wewnętrznych przepisach administracyjnych instytucja wskazuje pracowników, na których deleguje te obowiązki, zakres delegowanych uprawnień oraz ewentualną możliwość subdelegowania tych uprawnień przez osobę, na którą je delegowano.

90 W odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu Parlament wskazał zaś, przedstawiając dowody, że kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów tej instytucji został wyznaczony jako subdelegowany urzędnik zatwierdzający dla linii budżetowej 1030 dotyczącej świadczeń emerytalnych, o których mowa w załączniku III do przepisów ZKDP, decyzją FINS/2019-01 dyrektora generalnego ds. finansów Parlamentu z dnia 23 listopada 2018 r. Ponadto zgodnie z art. 73 ust. 3 rozporządzenia 2018/1046 decyzja FINS/2019-01 wyraźnie wskazuje, że ta subdelegacja kompetencji upoważnia kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu między innymi do określenia zobowiązań prawnych i zobowiązań budżetowych, do rozliczenia wydatków i do zatwierdzenia płatności, jak również do sporządzania prognoz wierzytelności, do ustalania kwot podlegających odzyskaniu i do wydawania zleceń windykacji.

91 Ponadto bezsporne jest, że zasady ustanowione w przepisach wykonawczych i przepisach ZKDP, w brzmieniu przyjętym przez Prezydium Parlamentu, nie zostały zmienione przez kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów tej instytucji, a jedynie były przez niego wykonywane. Ponadto kwestia przestrzegania w niniejszym przypadku przepisów tych dwóch uregulowań przez kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu zostanie oceniona poniżej w ramach badania pozostałych zarzutów.

92 Wbrew temu, co twierdzą skarżący, kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu był zatem właściwy do wydania zaskarżonych decyzji.

93 Jeśli chodzi o drugie zastrzeżenie, należy oddalić jako bezzasadny argument skarżących, zgodnie z którym przed wydaniem zaskarżonych decyzji należało przeprowadzić konsultacje z kwestorami.

94 Oczywiście, jak słusznie przypominają skarżący, art. 28 regulaminu wewnętrznego stanowi, że „[k]westorzy są odpowiedzialni za sprawy administracyjne oraz finansowe bezpośrednio dotyczące posłów, zgodnie z wytycznymi Prezydium, a także za inne zadania im powierzone”. Jednakże przepis ten należy interpretować w świetle art. 25 ust. 8 regulaminu wewnętrznego, który stanowi, że „Prezydium przyjmuje wytyczne dla kwestorów i może zwrócić się do nich o wykonanie określonych zadań”.

95 Tymczasem z pism skarżących w żaden sposób nie wynika, by Prezydium Parlamentu przyjęło wytyczne lub wskazało określone zadania w rozumieniu art. 25 ust. 8 i art. 28 regulaminu wewnętrznego wymagające konsultacji z kwestorami przed przyjęciem zaskarżonych decyzji lub,

mówiąc bardziej ogólnie, wymagające, aby to oni wydawali zaskarżone decyzje o charakterze właśnie indywidualnym. Tym samym nie można zarzucać Parlamentowi, że nie skonsultował się z kwestorami, gdy w takich okolicznościach żaden akt prawny tego nie wymagał.

96 Wreszcie skarżący zarzucają Parlamentowi, że przy obliczaniu nowej wysokości świadczeń emerytalnych i rentowych zastosował decyzję nr 14/2018, dostosowując ją w celu uwzględnienia sytuacji osobistej każdego ze skarżących. Tymczasem takie dostosowanie decyzji nr 14/2018 powinno było stanowić przedmiot wewnętrznej oceny, w drodze konsultacji z organami właściwymi w dziedzinie praw posłów, a nie zostać oddelegowane wydziałowi Parlamentu.

97 Zakładając nawet, że Parlament dostosował decyzję nr 14/2018, co zostanie zbadane w ramach pozostałych zarzutów poniżej, wystarczy w każdym razie przypomnieć, że – jak wskazano w pkt 90–95 powyżej – kierownik wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu był właściwy do wydania zaskarżonych decyzji i że nie ustanowiono żadnego obowiązku uprzedniej konsultacji z kolegium kwestorów.

98 W tych okolicznościach należy oddalić jako bezzasadną część pierwszą zarzutu pierwszego.

b) W przedmiocie części drugiej zarzutu pierwszego, dotyczącej naruszenia obowiązku uzasadnienia

99 W ramach drugiej części zarzutu skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje są pozbawione uzasadnienia, ponieważ Parlament stwierdził jedynie, iż decyzja nr 14/2018 ma zastosowanie w sposób automatyczny na poziomie Unii, bez przedstawienia w sposób wyraźny rozumowania, które doprowadziło go do tego wniosku, i opierając się niesłusznie na art. 75. Ponadto Parlament uchybił obowiązkowi uzasadnienia również przez to, że wydania tych decyzji nie poprzedziła dogłębna analiza wewnętrzna ani ocena przez Prezydium Parlamentu lub kwestorów. Oprócz tego skarżący utrzymują, że wydaje się, iż decyzje te opierają się na opinii służby prawnej. Jednakże opinii tej ani nie przytoczono w zaskarżonych decyzjach, ani do nich nie załączono. Wreszcie skarżący zarzucają Parlamentowi, po pierwsze, że nie przeanalizował zgodności z prawem Unii zastosowania z mocą wsteczną mniej korzystnego systemu emerytalnego, a po drugie, że stwierdził jedynie, iż nie jest właściwy do zbadania ważności decyzji nr 14/2018. W ten sposób Parlament naruszył zarówno art. 296 TFUE, jak i art. 41 ust. 2 lit. c) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”).

100 Parlament wnosi o oddalenie części drugiej zarzutu pierwszego jako bezzasadnej.

101 W tym względzie należy przypomnieć, że uzasadnienie, jakiego wymaga art. 296 TFUE i art. 41 ust. 2 lit. c) karty, powinno być dostosowane do charakteru rozpatrywanego aktu i przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, pozwalając zainteresowanym poznać podstawy podjętej decyzji, a właściwemu sądowi dokonać jej kontroli. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne, ponieważ ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia wymogi art. 296 ust. 2 TFUE, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulującego daną dziedzinę (zob. podobnie wyrok z dnia 17 marca 2011 r., AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo). Jeżeli chodzi w szczególności o uzasadnienie decyzji indywidualnych, obowiązek takiego uzasadnienia ma za cel, oprócz umożliwienia kontroli sądowej, dostarczenie zainteresowanemu danych wystarczających do zweryfikowania, czy decyzja nie jest ewentualnie obarczona wadą pozwalającą zakwestionować jej ważność (zob. wyrok z dnia 10 listopada 2017 r., Icap i in./Komisja, T-180/15, EU:T:2017:795, pkt 287 i przytoczone tam orzecznictwo).

102 W niniejszej sprawie należy zbadać, czy zaskarżone decyzje, z wyjątkiem decyzji dotyczącej L.A. Floria, której zgodność z prawem zostanie zbadana w pkt 108 i 109 poniżej, są prawidłowo uzasadnione w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 101 powyżej.

103 W tym względzie Sąd zauważa, że w akapicie pierwszym zaskarżonych decyzji przypomniano, iż prezydium izby deputowanych wydało decyzję nr 14/2018, która przewiduje obniżenie z dniem 1 stycznia 2019 r. wysokości emerytur lub rent za okres sprawowania mandatu do dnia 31 grudnia 2011 r.

104 W akapicie drugim zaskarżone decyzje odnoszą się do art. 75, ale również do art. 2 ust. 1 załącznika III, który stanowi, że tymczasowe świadczenia emerytalne powinny być wypłacane w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia emerytalne członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w których posłowie i posłanki zostali wybrani. Zatem w zaskarżonych decyzjach wyraźnie wskazano ich podstawę prawną.

105 W akapicie trzecim zaskarżonych decyzji wyjaśniono, że z uwagi na przyjęcie decyzji nr 14/2018 i przepisów, o których mowa w pkt 104 powyżej, wysokość świadczeń skarżących należy dostosować proporcjonalnie do wysokości świadczeń wypłacanych przez izbę deputowanych jej członkom. W tym względzie zaskarżone decyzje odsyłają do pisma kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu, załączonego do rozliczeń świadczeń emerytalnych lub rentowych skarżących za luty 2019 r., w którym poinformował on, że zawiadomi skarżących o ustaleniu nowej wysokości ich świadczeń i przystąpi do odzyskania ewentualnej różnicy w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy.

106 W akapitach czwartym i piątym zaskarżonych decyzji skarżących zawiadomiono, że wysokość ich świadczeń od kwietnia 2019 r. będzie obliczana zgodnie z projektami ustalającymi świadczenia w nowej wysokości, załączonymi do tych decyzji. Ponadto wskazano kwoty nienależnie wypłacone za styczeń, luty i marzec 2019 r. oraz sposób, w jaki Parlament zamierza je odzyskać.

107 Wreszcie w akapitach szóstym, siódmym i ósmym zaskarżone decyzje informują skarżących o możliwości przedstawienia uwag w terminie 30 dni. Wskazano również, że w braku zgłoszenia uwag we wspomnianym terminie zaskarżone decyzje staną się ostateczne i że w takim przypadku mogą być przedmiotem skargi do Sądu o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE. Wreszcie informują one o możliwości złożenia zażalenia na piśmie do Sekretarza Generalnego Parlamentu na podstawie art. 72 ust. 1 przepisów wykonawczych.

108 Jeśli chodzi w szczególności o L.A. Floria w sprawie T-465/19, Sąd stwierdza, że ostateczna decyzja ogranicza się do wskazania, po pierwsze, że Parlament nie jest właściwy do podważenia ważności decyzji nr 14/2018, po drugie, że opinia służby prawnej stanowi dokument publicznie dostępny w witrynie internetowej tej instytucji, a po trzecie, że uwagi przekazane przez L.A. Floria w dniu 14 maja 2019 r. nie zawierają elementów mogących uzasadniać zmianę stanowiska wyrażonego w projekcie decyzji. Wyjaśniono zatem, że w konsekwencji wynikające z niego wysokość jego świadczeń emerytalnych i plan zwrotu, które zostały ponownie obliczone i przekazane w załączniku do rzeczonego projektu decyzji, stały się ostateczne w dniu doręczenia decyzji ostatecznej. Wreszcie w decyzji ostatecznej poinformowano o możliwości wniesienia przeciwko niej skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 263 TFUE, przypomniano o możliwości skierowania skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na podstawie art. 228 TFUE, jeżeli L.A. Florio uważa, że stał się ofiarą czynu polegającego na złej administracji, i wskazano, że na podstawie art. 72 ust. 1 przepisów wykonawczych istnieje możliwość złożenia pisemnego zażalenia do Sekretarza Generalnego Parlamentu.

109 O ile prawdą jest, że ostateczna decyzja jest uzasadniona w niewielkim stopniu, o tyle badanie przestrzegania obowiązku uzasadnienia nie może ograniczyć się jedynie do tego dokumentu. Zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 101 powyżej badanie to powinno również uwzględniać kontekst faktyczny i prawny, w jakim nastąpiło wydanie decyzji ostatecznej. Takie podejście jest tym bardziej istotne, że po pierwsze, decyzja ostateczna wyraźnie odsyła do projektu decyzji, a po drugie,

skarżący w swojej skardze odnosi się do tego projektu decyzji i do decyzji ostatecznej, bez rozróżniania tych dwu aktów. Zatem w odniesieniu do L.A. Floria w sprawie T-465/19 należy wziąć pod uwagę również okoliczności opisane w pkt 103–107 powyżej.

110 Niewątpliwie, jak podnoszą skarżący, powody, które skłoniły Parlament do uznania, że przepisy decyzji nr 14/2018 mają również zastosowanie do nich, zostały przedstawione w rzeczywistości jedynie w opinii służby prawnej. I tak w pkt 9–14 i 16 tej opinii Parlament wyjaśnia w istocie, że załącznik III nie ustanawia samodzielnego systemu emerytalnego, w tym znaczeniu, że instytucja ta jest zobowiązana przez zasadę takich samych świadczeń do stosowania przepisów decyzji nr 14/2018.

111 Podobnie skarżący słusznie twierdzą, że opinii służby prawnej nie załączono do zaskarżonych decyzji lub do projektu decyzji w przypadku L.A. Floria w sprawie T-465/19 ani w nich o niej nie wspomniano.

112 Niemniej jednak te dwa stwierdzenia skarżących nie wykazują, że Parlament naruszył obowiązek uzasadnienia przewidziany w art. 296 TFUE i art. 41 ust. 2 lit. c) karty.

113 Obowiązek uzasadnienia nie wymaga wyszczególnienia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych i prawnych, tym bardziej gdy zaskarżone decyzje wydano, tak jak w niniejszej sprawie, w kontekście znanym ich adresatowi.

114 W tym względzie sami skarżący przyznają, że o istnieniu opinii służby prawnej wspomniano w piśmie kierownika wydziału ds. wynagrodzeń i uprawnień socjalnych posłów w DG ds. Finansów Parlamentu, załączonym do rozliczeń świadczeń za luty 2019 r. Tymczasem, po pierwsze, adresatami rzeczonego pisma byli wszyscy skarżący, a po drugie, zaskarżone decyzje, czy też w przypadku L.A. Floria w sprawie T-465/19 projekt decyzji, wyraźnie do niego odsyłają.

115 Skarżący mogli żądać dostępu do opinii służby prawnej. Ponadto ostateczna decyzja zawierała bezpośrednie łącze do strony internetowej Parlamentu, na której ta opinia prawna była publicznie dostępna. W każdym wypadku należy stwierdzić, że wszyscy skarżący załączyli tę opinię do skargi w charakterze załącznika.

116 Z okoliczności tych wynika, że skarżący mieli swobodny dostęp do opinii służby prawnej i pełną znajomość jej treści jeszcze przed wniesieniem skargi. Dzięki temu mieli możliwość zapoznania się z jej treścią w celu lepszego zrozumienia zaskarżonych decyzji.

117 Z całości powyższych rozważań wynika, że Parlament przedstawił w sposób jasny i jednoznaczny powody, które skłoniły go do zastosowania przepisów decyzji nr 14/2018 i wydania zaskarżonych decyzji. Ponadto skarżący mogli dochodzić swoich praw przed Sądem, na co wskazuje w szczególności treść ich argumentów faktycznych i prawnych przedstawionych w ramach rozpatrywanych skarg. Należy zatem stwierdzić, że zaskarżone decyzje zostały uzasadnione w sposób wystarczający pod względem prawnym.

118 Wreszcie należy przypomnieć, że obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg formalny, który należy odróżnić od kwestii zasadności podstaw uzasadnienia, która to kwestia odnosi się do materialnej zgodności z prawem spornego aktu. Uzasadnienie decyzji polega bowiem na formalnym wskazaniu podstaw, na jakich opiera się ta decyzja. Uzasadnienie to może być wystarczające, nawet jeśli przedstawia niewłaściwe podstawy (zob. wyrok z dnia 31 maja 2018 r., Korwin-Mikke/Parlament, T-352/17, EU:T:2018:319, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo). Zarzuty i argumenty zmierzające do podważenia zasadności aktu są tym samym nieistotne w ramach zarzutu opartego na braku uzasadnienia lub niewystarczającym uzasadnieniu (zob. wyrok z dnia 19 grudnia 2019 r., ZQ/Komisja, T-647/18, niepublikowany, EU:T:2019:884, pkt 120 i przytoczone tam orzecznictwo).

119 W konsekwencji bez znaczenia jest argument skarżących, zgodnie z którym wydanie zaskarżonych decyzji nie było poprzedzone dogłębną analizą wewnętrzną ani oceną przez Prezydium Parlamentu lub przez kwestorów, ponieważ nie odnosi się on do uzasadnienia zaskarżonych decyzji. W każdym wypadku argument ten został uznany za bezzasadny w ramach pierwszej części zarzutu pierwszego.

120 Podobnie nie można uwzględnić argumentów skarżących, zgodnie z którymi, po pierwsze, Parlament uzasadnił zastosowanie wobec nich decyzji nr 14/2018, opierając się niesłusznie na art. 75, po drugie, w następstwie opinii służby prawnej Parlament stwierdził brak swojej właściwości do kontrolowania zgodności z prawem decyzji nr 14/2018, a po trzecie, Parlament powinien był sprawdzić (czego nie uczynił), czy stosowanie decyzji nr 14/2018 w odniesieniu do skarżących w sposób, jak podnoszą, automatyczny i z mocą wsteczną jest zgodne, w szczególności, z kartą. Takie argumenty nie mają bowiem związku z obowiązkiem uzasadnienia. Zasadność tych argumentów zostanie natomiast zbadana poniżej w ramach pozostałych zarzutów.

121 W konsekwencji należy oddalić część drugą zarzutu pierwszego, a tym samym zarzut pierwszy w całości.

2. W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego braku ważnej podstawy prawnej i błędnego zastosowania art. 75 przepisów wykonawczych

122 Na poparcie zarzutu drugiego skarżący twierdzą w istocie, że zaskarżone decyzje są pozbawione ważnej podstawy prawnej. Załącznik III nie znajduje już bowiem zastosowania jako taki. Ponadto art. 75 nie upoważnia Parlamentu do niekorzystnej zmiany traktowania swoich byłych posłów. Przeciwnie, ten ostatni przepis ma na celu ochronę praw nabytych byłych posłów. Ich zdaniem załącznik III i rzeczony art. 75 nie stanowią zatem prawidłowej podstawy prawnej zaskarżonych decyzji.

123 W każdym wypadku skarżący podnoszą, że Parlament przy stosowaniu art. 75 popełnił poważny błąd. Przepis ten uniemożliwia bowiem Parlamentowi obniżenie wysokości świadczeń byłych posłów. Ponadto odesłanie do prawa krajowego przewidziane w załączniku III miało zastosowanie wyłącznie w chwili, gdy były poseł zdecydował się przystąpić do systemu emerytalnego ustanowionego w tym załączniku, a nie później, jako podstawa zmiany zasad obliczania tych świadczeń. Wreszcie należy uwzględnić przez analogię art. 29 statutu posła, który ogranicza wprowadzenie przez państwa członkowskie przepisów stanowiących odstępstwo od przepisów tego statutu w dziedzinie świadczeń emerytalnych do okresu nieprzekraczającego dwóch kadencji Parlamentu.

124 Wreszcie w odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu skarżący wskazali, że podnoszą zarzut niezgodności z prawem art. 2 ust. 1 załącznika III, jeżeli należy go interpretować w ten sposób, że pozwala on Parlamentowi na zakwestionowanie sytuacji o charakterze ostatecznie nabytym. Zdaniem skarżących takie uprawnienie byłoby bowiem sprzeczne z art. 28 statutu posła.

125 Parlament domaga się oddalenia zarzutu drugiego jako bezzasadnego.

126 Na wstępie Sąd wskazuje, że zgodnie z art. 74 przepisów wykonawczych przepisy ZKDP zostały uchylone z dniem wejścia w życie statutu posła, to jest z dniem 14 lipca 2009 r. Jednakże w drodze odstępstwa od tej zasady art. 74 przepisów wykonawczych w związku z art. 75 tych przepisów utrzymuje przejściowo w mocy między innymi zasadę takich samych świadczeń zapisaną w załączniku III. W związku z tym należy stwierdzić, że przepisy tego załącznika nie zostały uchylone i mają nadal zastosowanie, w niniejszym przypadku w odniesieniu do skarżących.

127 Wniosku tego nie podważa argument skarżących oparty na zastosowaniu przez analogię art. 29 statutu posła. Prawdą jest, że art. 29 statutu posła przewiduje, że uregulowania wprowadzone przez państwa członkowskie odbiegające od postanowień tego statutu, w szczególności w zakresie świadczeń emerytalnych, mają zastosowanie w okresie przejściowym, który nie może przekraczać czasu trwania

dwóch kadencji Parlamentu. Jednakże z rzeczonego artykułu, którego przedmiotem są uregulowania państw członkowskich, nie można wywieść, że Parlament również powinien ograniczyć wszelkie odstępstwa od tego statutu w dziedzinie świadczeń emerytalnych do maksymalnego okresu obejmującego dwie kadencje. Nawet przy założeniu, że ograniczenie czasowe przewidziane w art. 29 statutu posła mogłoby zostać zastosowane do art. 74 i 75, ani nie spowodowałoby to w żadnym razie nieważności tych dwóch artykułów, ani, co za tym idzie, nie prowadziłoby do stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji. Momentu wejścia w życie przepisów wykonawczych od daty wydania zaskarżonych decyzji nie oddziela bowiem okres odpowiadający dwóm kadencjom, czyli dziesięć lat. Przepisy wykonawcze weszły w życie w dniu 14 lipca 2009 r., podczas gdy zaskarżone decyzje zostały przyjęte w dniu 11 kwietnia 2019 r., a w odniesieniu do L.A. Floria w sprawie T-465/19 – w dniu 11 czerwca 2019 r. W związku z tym nawet gdyby ograniczenie czasowe przewidziane w art. 29 statutu posła mogło zostać zastosowane w drodze analogii do art. 74 i 75, w niniejszej sprawie byłoby to w każdym wypadku pozbawione znaczenia.

128 Po tych wyjaśnieniach Sąd uważa za stosowne wyjaśnienie zakresu stosowania art. 75 przed przystąpieniem do analizy pozostałych argumentów skarżących.

a) W przedmiocie zakresu stosowania art. 75 przepisów wykonawczych

129 Sąd stwierdza, że art. 75 zawiera dwa ustępy. Chociaż zarówno art. 75 ust. 1 akapit pierwszy, jak i art. 75 ust. 2 dotyczą uprawnień emerytalnych byłych posłów, to ich zakresy stosowania dotyczą, odpowiednio, sytuacji byłych posłów, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed wejściem w życie statutu posła, to jest przed dniem 14 lipca 2009 r., oraz sytuacji byłych posłów, którzy rozpoczęli otrzymywanie owego świadczenia po tej dacie.

130 Po pierwsze, art. 75 ust. 1 akapit pierwszy stosuje się do byłych posłów, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed wejściem w życie statutu posła. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu po owej dacie wskazani byli posłowie nadal podlegają systemowi emerytalnemu ustanowionemu w załączniku III. W konsekwencji obliczenie i wypłata ich świadczeń emerytalnych podlegają zasadom zawartym w tym załączniku.

131 Po drugie, art. 75 ust. 2 zdanie pierwsze gwarantuje, że uprawnienia emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie statutu posła na podstawie załącznika III stanowią prawa nabyte. Jednakże o ile te uprawnienia emerytalne po wejściu w życie statutu posła pozostają prawami nabytymi, o tyle art. 75 ust. 2 zdanie drugie wyjaśnia, że faktyczne otrzymywanie tych świadczeń jest uzależnione od dwóch przesłanek. Po pierwsze, byli posłowie muszą spełniać przesłanki przewidziane w tym zakresie przez ustawodawstwo krajowe danego państwa członkowskiego. Po drugie, byli posłowie musieli złożyć wnioski o wypłacanie świadczeń emerytalnych w terminie sześciu miesięcy od powstania ich uprawienia emerytalnego, zgodnie z art. 3 ust. 2 załącznika III. W konsekwencji również w tym przypadku obliczenie i wypłata ich świadczeń emerytalnych podlega przepisom załącznika III, lecz rzeczywiste otrzymywanie tych świadczeń emerytalnych jest uzależnione od spełnienia wymogów określonych w art. 75 ust. 2 zdanie drugie.

132 Wykładnia systemowa art. 75 wyklucza zatem zastosowanie ust. 1 akapit pierwszy tego przepisu do byłych posłów, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych po wejściu statutu posła w życie. Samo brzmienie art. 75 ust. 1 akapit pierwszy ogranicza bowiem jego zakres stosowania wyłącznie do byłych posłów, którzy otrzymywali już świadczenia emerytalne „przed" wejściem w życie statutu posła (zob. podobnie wyrok z dnia 12 maja 2017 r., Costa/Parlament, T-15/15 i T-197/15, niepublikowany, EU:T:2017:332, pkt 42).

133 Ta sama wykładnia systemowa prowadzi w sposób całkowicie spójny do wykluczenia stosowania art. 75 ust. 2 wobec byłych posłów, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed wejściem statutu posła w życie. Ci byli posłowie nie mogą bowiem podlegać art. 75 ust. 2, chyba że uzna się, iż

dwa ustępy tego artykułu zawierają przepisy podobne i redundantne. Ponadto mało logiczne byłoby ponowne wymaganie od tychże byłych posłów, na podstawie art. 75 ust. 2 zdanie drugie, złożenia wniosku o wypłacanie świadczeń emerytalnych w terminie sześciu miesięcy od powstania ich uprawnienia, gdy siłą rzecz formalność ta została spełniona przed dniem 14 lipca 2009 r., ponieważ przed tą datą pobierali oni już rzeczone świadczenia.

134 W konsekwencji należy zbadać argumenty skarżących z uwzględnieniem rozróżnienia pośród nich na tych, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed dniem 14 lipca 2009 r., i na tych, którzy rozpoczęli korzystanie z nich po tej dacie. Ponadto ponieważ strony są zgodne co do tego, że prawo do rozpatrywanej renty rodzinnej stanowi prawo zależne i pochodne od uprawnień emerytalnych zmarłego byłego posła, w celu ustalenia, który ustęp art. 75 ma zastosowanie, należy odnieść się do dnia, od którego ów były poseł zaczął pobierać świadczenia emerytalne na podstawie załącznika III.

b) W przedmiocie sytuacji skarżących objętych art. 75 ust. 1 akapit pierwszy przepisów wykonawczych

135 Z uwagi na powyższe rozważania art. 75 ust. 1 akapit pierwszy ma zastosowanie do sytuacji skarżących, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed dniem 14 lipca 2009 r., a zatem z wyłączeniem skarżących w sprawach T-390/19, T-393/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-411/19, T-413/19, T-417/19, T-425/19, T-430/19, T-436/19, T-441/19, T-442/19, T-444/19, T-445/19, T-452/19 i T-465/19. Artykuł 75 ust. 1 akapit pierwszy ma również zastosowanie do wszystkich skarżących, które korzystają z renty rodzinnej, a mianowicie do skarżących w sprawach T-397/19, T-409/19, T-414/19, T-426/19 i 427/19. Wszyscy ich zmarli małżonkowie zaczęli bowiem pobierać świadczenia emerytalne przed dniem 14 lipca 2009 r.

136 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 75 ust. 1 akapit pierwszy stanowi, iż „emerytur[y], przyznawane zgodnie z załącznik[iem] III przepisów ZKDP są nadal wypłacane zgodnie z [tym] załącznik[iem] osobom, którym świadczenia te przysługiwały przed dniem wejścia w życie Statutu”.

137 Ponadto art. 2 ust. 1 załącznika III ustanawia zasadę takich samych świadczeń, będącą sednem niniejszych spraw, w następujący sposób:

„Tymczasowe świadczenia wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach co świadczenia członków niższej izby parlamentu państwa członkowskiego, w którym poseł do Parlamentu Europejskiego został wybrany”.

138 Bezwzględny sposób sformułowania tego przepisu – „w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach” – nie pozostawia Parlamentowi żadnego marginesu uznania, który pozwalałby na stosowanie autonomicznej metody obliczania. Z zastrzeżeniem przestrzegania norm prawa Unii wyższego rzędu, w tym zasad ogólnych prawa i postanowień karty, Parlament jest zobowiązany do określenia wysokości i warunków wypłaty świadczeń emerytalnych byłego posła do Parlamentu Europejskiego objętego zakresem stosowania załącznika III na podstawie wysokości i warunków określonych w mającym zastosowanie prawie krajowym, czyli w niniejszym przypadku na podstawie przepisów decyzji nr 14/2018. Sąd stwierdza, że strony zgadzają się co do tej wykładni.

139 Podobnie użycie czasu teraźniejszego trybu oznajmującego – „są” – oznacza, że ów obowiązek stosowania tych samych zasad dotyczących wysokości i warunków, jakie zostały ustalone w prawie danego państwa członkowskiego, reguluje nie tylko przeszłą sytuację byłych posłów, to znaczy istniejącą przed przyjęciem statutu posła, lecz nadal wywołuje skutki, tak długo, jak długo wypłacane są świadczenia emerytalne.

140 Taka podwójna wykładnia znajduje poparcie w art. 75 ust. 1 akapit pierwszy, który wyraźnie wskazuje, że świadczenia emerytalne „są nadal wypłacane" na podstawie załącznika III. Również w tym przypadku bezwzględne sformułowanie i użycie trybu oznajmującego czasu teraźniejszego potwierdza, po pierwsze, stały charakter norm zawartych w art. 2 ust. 1 załącznika III, nawet po wejściu w życie statutu posła, a po drugie, brak marginesu uznania Parlamentu przy ich stosowaniu.

141 Z powyższego wynika, że art. 75 ust. 1 akapit pierwszy w związku z art. 2 ust. 1 załącznika III wymagają w sposób wyraźny, by Parlament w każdym czasie stosował te same zasady dotyczące wysokości i warunków wypłaty świadczeń, jak określone w prawie odnośnego państwa członkowskiego. Jak już wskazano w pkt 138 powyżej, Parlament może zwolnić się z tego obowiązku tylko w sytuacji, gdy ze względu na zasadę hierarchii norm wykonanie tych przepisów prowadziłoby do naruszenia normy prawa Unii wyższej rangi.

142 Ponadto nawet jeśli zastosowanie tych zasad pociąga za sobą, jak w niniejszej sprawie, obniżenie wysokości świadczeń emerytalnych, okoliczności tej nie można uznać za naruszenie uprawnień emerytalnych nabytych przez ich podmioty.

143 Artykuł 75 ust. 1 akapit pierwszy w związku z załącznikiem III wskazuje bowiem, że nabyte uprawnienia emerytalne wynikające ze składek opłaconych przez byłych posłów stanowią jedynie podstawę obliczenia rzeczonych świadczeń emerytalnych. Natomiast żaden przepis art. 75 ust. 1 akapit pierwszy i załącznika III nie gwarantuje niezmiennej wysokości tych świadczeń. Nabytych uprawnień emerytalnych, o których mowa w art. 75, nie należy mylić z prawem do otrzymywania świadczeń w stałej wysokości.

144 Takiej wykładni zasady takich samych świadczeń nie podważa motyw 7 przepisów wykonawczych, do którego odwołują się skarżący. Motyw ten bowiem uściślenia jedynie, że uprawnienia emerytalne nabyte przed wejściem w życie statutu posła są gwarantowane po tej dacie. Natomiast motyw ten nie wskazuje, że wysokość wspomnianych świadczeń emerytalnych nie może zostać skorygowana ani w górę, ani w dół. Motyw ten potwierdza zatem istotę art. 75 ust. 1 akapit pierwszy w związku z art. 2 ust. 1 załącznika III.

145 Wykładni tej nie podważa również art. 75 ust. 2 zdanie pierwsze. Prawdą jest, że przepis ten przewiduje, iż „prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie Statutu na podstawie wyżej wymienionego załącznika III stanowią prawa nabyte". Jednakże rzeczony art. 75 ust. 2 zdanie pierwsze, podobnie jak motyw 7 przepisów wykonawczych, nie wskazuje, że wysokość świadczeń emerytalnych nie może zostać zmieniona ani na korzyść, ani na niekorzyść beneficjentów. Ponadto, jak wynika z pkt 132 i 133 powyżej, systemowa wykładnia art. 75 prowadzi w każdym wypadku do niemożności stosowania jego ust. 2 do byłych posłów, takich jak skarżący wymienieni w pkt 135 powyżej, którzy rozpoczęli pobieranie świadczeń emerytalnych przed dniem 14 lipca 2009 r.

146 Wykładnia ta nie pociąga za sobą również – wbrew temu, co twierdzą skarżący w zarzucie niezgodności z prawem, o którym mowa w pkt 124 powyżej – do naruszenia art. 28 statutu posła. Jak bowiem słusznie zauważył Parlament, wystarczy stwierdzić, że art. 28 statutu posła stosuje się, zgodnie z jego literą, wyłącznie do uprawnień emerytalnych, które posłowie nabyli „na mocy uregulowań poszczególnych państw członkowskich". Tymczasem w niniejszej sprawie emerytury skarżących nie zostały nabyte na podstawie uregulowań krajowych, lecz na podstawie przepisów załącznika III. Ponadto skarżący sami przyznają w swoich pismach, że ich świadczenia obciążają nie Republikę Włoską, lecz Parlament. Artykuł 28 statutu posła nie znajduje zatem zastosowania do emerytur i rent skarżących, ponieważ są one objęte systemem emerytalnym Unii, a nie krajowym systemem emerytalnym. Podniesiony przez nich zarzut niezgodności z prawem należy oddalić.

147 Wreszcie Sąd stwierdza, że brak niezmienności wysokości świadczeń wypłacanych na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III znajduje potwierdzenie w praktyce. W odpowiedzi na pisemne pytania Sądu Parlament wskazał bowiem, powołując się na dowody, że przed wydaniem decyzji nr 14/2018

wysokość świadczeń emerytalnych około dziesięciu byłych posłów europejskich wybranych we Włoszech została już obniżona skutkiem uwzględnienia decyzji nr 210/2017 prezydium izby deputowanych. Parlament uściślił natomiast, również przedstawiając dowody, że wysokość świadczeń emerytalnych niektórych byłych posłów europejskich wybranych we Włoszech wzrosła w latach 2002–2005 z powodu podwyżki wysokości dodatku parlamentarnego, o której zadecydowało prezydium izby deputowanych.

c) W przedmiocie sytuacji skarżących objętych art. 75 ust. 2 przepisów wykonawczych

148 Ze względu na rozważania przedstawione w pkt 129–134 powyżej art. 75 ust. 2 ma zastosowanie jedynie do skarżących w sprawach T-390/19, T-393/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-411/19, T-413/19, T-417/19, T-425/19, T-430/19, T-436/19, T-441/19, T-442/19, T-444/19, T-445/19, T-452/19 i T-465/19.

149 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 75 ust. 2 stanowi, co następuje:

„Prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie Statutu na podstawie wyżej wymienionego załącznika III stanowią prawa nabyte. Osoby, które nabyły prawa w tymże systemie emerytalnym, otrzymują świadczenia obliczone na podstawie praw nabytych na podstawie wyżej wymienionego załącznika III, o ile spełniają przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego i złożyły wniosek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 wyżej wymienionego załącznika III”.

150 Pierwsze zdanie art. 75 ust. 2 nie może być interpretowane jako gwarancja niezmiennej wysokości świadczeń byłych posłów europejskich. W art. 75 ust. 2 nie zapisano bowiem prawa nabytego, przewidującego ostateczną i niepodlegającą zmianie wysokość świadczeń emerytalnych.

151 W rzeczywistości poprzez stwierdzenie, zgodnie z którym „prawa emerytalne uzyskane przed dniem wejścia w życie Statutu na podstawie wyżej wymienionego załącznika III stanowią prawa nabyte”, Parlament jedynie potwierdził, że wszystkie uprawnienia emerytalne nabyte na podstawie składek odprowadzonych do dnia 14 lipca 2009 r. są po tej dacie zachowane. Tymczasem z pkt 142–144, a także z pkt 146 i 147 powyżej wynika, że wspomniane uprawnienia nabyte służą wyłącznie za podstawę obliczenia wysokości świadczeń emerytalnych. Natomiast wyrażenia „prawa nabyte” nie można rozumieć w ten sposób, że skutkuje ono ostatecznym i niezmiennym wynikiem obliczenia wysokości tych świadczeń.

152 Ponadto użycie tego wyrażenia pozwala również odróżnić zakresy stosowania, odpowiednio, art. 49 przepisów wykonawczych i art. 75 ust. 2 w odniesieniu do byłych posłów, którzy w dniu 14 lipca 2009 r. jeszcze nie rozpoczęli pobierania świadczeń emerytalnych.

153 Jak bowiem słusznie wyjaśnili skarżący i Parlament, uprawnienia emerytalne nabyte po wejściu w życie statutu posła podlegają wyłącznie art. 49 przepisów wykonawczych. Uprawnienia emerytalne nabyte przed tym dniem regulowane są wyłącznie przez art. 75 ust. 2 i załącznik III. Zatem od dnia 14 lipca 2009 r. nabycie uprawnień emerytalnych na podstawie tych przepisów nie jest już możliwe. Wynikają stąd dwa następujące po sobie systemy emerytalne, z którymi wiążą się dwa typy uprawnień emerytalnych: uprawnienia emerytalne nabyte do dnia 14 lipca 2009 r. na podstawie art. 75 i załącznika III oraz uprawnienia emerytalne nabyte od dnia 14 lipca 2009 r. na podstawie art. 49 przepisów wykonawczych. W tym względzie strony są zgodne co do tego, że byli posłowie, których dotyczy ta kumulacja systemów, otrzymują dwa odrębne świadczenia emerytalne, przy czym obniżona została wysokość jedynie świadczeń emerytalnych uregulowanych w art. 75 ust. 2 i załączniku III.

154 Artykuł 75 ust. 2 zdanie pierwsze – wyjaśniający, że uprawnienia emerytalne nabyte do dnia wejścia w życie statutu pozostają nabyte po tej dacie – wskazuje zatem w sposób dorozumiany, lecz spójny z art. 49 przepisów wykonawczych, że gwarancja ta nie dotyczy nowych uprawnień emerytalnych

nabytych po tej dacie właśnie dlatego, że ich nabycie stało się prawnie niemożliwe. Natomiast ze wszystkich powodów przedstawionych powyżej art. 75 ust. 2 zdanie pierwsze nie można interpretować w ten sposób, że potwierdza niezmienny charakter wysokości świadczeń emerytalnych.

155 Następnie należy zauważyć, że art. 75 ust. 2 zdanie drugie wskazuje w części pierwszej, że wysokość świadczeń emerytalnych jest obliczana zgodnie z zasadami określonymi w załączniku III. Druga część tego zdania wymaga ponadto spełnienia dwóch wymogów, a mianowicie poszanowania właściwych przepisów prawa krajowego mających zastosowanie do przyznawania świadczeń i złożenia wniosku o przyznanie tych świadczeń.

156 Sąd zauważa, że art. 75 ust. 2 zdanie drugie wyraźnie rozróżnia „prawa emerytalne nabyte" od „świadczeń". Po pierwsze, jest oczywiste, że przymiotnik „nabyte" nie dotyczy wyrażenia „świadczenia", co potwierdza, że zmiana ich wysokości nie jest niemożliwa. Po drugie, rzeczone świadczenia określa się wprawdzie na podstawie wspomnianych „praw emerytalnych nabytych", lecz ustalane są one „na podstawie" zasad obliczania określonych w załączniku III. W tym względzie art. 75 ust. 2 zdanie drugie odnosi się do załącznika III, a zatem w sposób dorozumiany do art. 2 ust. 1 tego załącznika. W związku z tym należy odesłać do rozważań przedstawionych w pkt 138–141 powyżej, zgodnie z którymi Parlament ma obowiązek stosowania przepisów dotyczących wysokości i warunków świadczeń emerytalnych ustalonych w prawie danego państwa członkowskiego, z zastrzeżeniem przestrzegania norm wyższego rzędu prawa Unii.

157 Co się tyczy dwóch dodatkowych wymogów, o których mowa w art. 75 ust. 2 zdanie drugie, wystarczy stwierdzić, że nie mają one na celu, jak twierdzą skarżący, uzależnienia korzystania z podnoszonej przez nich ochrony „praw nabytych" w znaczeniu wykluczającym zmianę wysokości świadczeń emerytalnych, lecz warunkują faktyczne otrzymywanie tych świadczeń. W istocie bowiem były poseł będzie mógł ubiegać się o świadczenia emerytalne tylko w sytuacji, gdy spełnia przesłanki przewidziane w tym względzie w ustawodawstwie krajowym danego państwa członkowskiego, a ponadto złożył wniosek o przyznanie świadczeń emerytalnych, o którym mowa w art. 3 ust. 2 załącznika III. Wymogi te nie mają zatem związku z jakąkolwiek gwarancją niezmienności wysokości świadczeń emerytalnych.

158 Sąd stwierdza wreszcie, że jedynym podmiotem zobowiązanym z tytułu ustanowionego w załączniku III obowiązku stosowania zasad dotyczących wysokości i warunków świadczeń emerytalnych określonych w prawie danego państwa członkowskiego jest Parlament. Natomiast obowiązek spełnienia obu wymogów opisanych w pkt 157 powyżej ciąży z kolei wyłącznie na beneficjentach świadczeń emerytalnych.

d) Wnioski

159 W niniejszym przypadku Parlament nie zmienił ani art. 75, ani art. 2 ust. 1 załącznika III. Przepisy te pozostały bez zmian. Podobnie Parlament nie zakwestionował uprawnień emerytalnych nabytych przez skarżących przed dniem 14 lipca 2009 r.

160 Mówiąc konkretnie, na podstawie art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III Parlament jedynie dostosował wysokość i warunki emerytur lub rent rodzinnych skarżących w celu uwzględnienia nowych zasad obliczania określonych w decyzji nr 14/2018. Tak więc na podstawie nowych wymogów wprowadzonych decyzją nr 14/2018 zmieniono jedynie zasady obliczania wysokości tych emerytur lub rent rodzinnych. Skarżący nie twierdzili zresztą, że Parlament przepisy decyzji nr 14/2018 zastosował nieprawidłowo.

161 Ponadto, tytułem porównania, Sąd stwierdza, że możliwość zmiany wysokości emerytur została już uznana w orzecznictwie w ramach sporów z zakresu europejskiej służby publicznej. Zgodnie z tym orzecznictwem należy dokonać wyraźnego rozróżnienia między ustaleniem uprawnień emerytalnych a wypłatą wynikających z nich świadczeń. I tak zgodnie z orzecznictwem prawa nabyte w zakresie

ustalenia świadczeń emerytalnych nie ulegają naruszeniu, gdy zmiany w rzeczywiście wypłacanych kwotach wynikają ze zmian ustawowych lub regulacyjnych, które nie naruszają uprawnień emerytalnych jako takich (zob. podobnie wyrok z dnia 29 listopada 2006 r., Campoli/Komisja, T-135/05, EU:T:2006:366, pkt 79, 80 i przytoczone tam orzecznictwo).

162 W świetle powyższych rozważań Parlament wywiązał się z obowiązku ciążącego na nim na podstawie art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III, stosując przepisy decyzji nr 14/2018 i w konsekwencji wydając zaskarżone decyzje. Kwestia tego, czy zastosowanie przez Parlament przepisów decyzji nr 14/2018 nie narusza ewentualnie innych norm prawa Unii o randze wyższej niż art. 75 lub załącznik III, zostanie zbadana w ramach zarzutu czwartego.

163 Z całości powyższych rozważań wynika, że wydając zaskarżone decyzje, Parlament mógł zgodnie z prawem przyjąć za ich podstawę art. 75 i zasady zawarte w załączniku III, nie naruszając przy tym zawartych w nich przepisów.

164 W rezultacie zarzut drugi należy oddalić.

3. W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu prawa w odniesieniu do kwalifikacji decyzji nr 14/2018 i błędnym zastosowaniu „zastrzeżenia prawnego" przewidzianego w art. 75 ust. 2 przepisów wykonawczych

165 Na poparcie zarzutu trzeciego skarżący twierdzą, że art. 75 ust. 2 odnosi się wyłącznie do prawa krajowego przyjętego w formie „ustawy". Zastrzeżenie tej dziedziny dla ustawodawcy ma na celu ochronę funkcji prawodawczej, a dopiero później ochronę posłów w sensie indywidualnym. Tymczasem decyzja nr 14/2018 jest jedynie zwykłą decyzją wewnętrzną izby deputowanych, bez mocy ustawy. Z tego względu decyzja nr 14/2018 ma zastosowanie wyłącznie do osób, wobec których izba deputowanych wykonuje swoje kompetencje regulacyjne, a mianowicie do jej personelu oraz posłów tej izby sprawujących mandat do czasu zakończenia kadencji.

166 Skarżący utrzymują również, że zawarte w art. 75 ust. 2 odesłanie do „prawa krajowego" dotyczy jedynie przesłanek, określonych przez dane państwo członkowskie, uzyskania przez byłego posła do Parlamentu Europejskiego uprawnień emerytalnych. Natomiast, zdaniem skarżących, odesłanie to nie może umożliwiać Parlamentowi zmiany metod obliczania tych emerytur.

167 Wreszcie zaskarżone decyzje naruszają art. 17 karty oraz art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zwanej dalej „EKPC"). Postanowienia te gwarantują bowiem, że nikt może być pozbawiony swojej własności, chyba że na warunkach przewidzianych przez „ustawę".

168 Parlament wnosi o oddalenie zarzutu trzeciego jako bezzasadnego.

169 Na wstępie, w zakresie, w jakim skarżący zarzucają Parlamentowi naruszenie ich prawa własności, ponieważ obniżenie wysokości ich emerytur nie zostało przewidziane w „ustawie", należy stwierdzić, że argument ten pokrywa się z argumentacją przedstawioną w ramach zarzutu czwartego. Należy zatem do niego odesłać.

170 Następnie należy oddalić zarzut trzeci jako nieistotny dla sprawy w odniesieniu do skarżących, o których mowa w pkt 135 powyżej. Jak bowiem wskazano w ramach zarzutu drugiego, a w szczególności we wspomnianym pkt 135 powyżej, skarżący ci nie są objęci zakresem stosowania art. 75 ust. 2, lecz zakresem stosowania art. 75 ust. 1 akapit pierwszy, ponieważ zaczęli pobierać świadczenia emerytalne przed wejściem w życie statutu posła. W związku z tym ewentualne naruszenie przez Parlament art. 75 ust. 2 nie może w żadnym razie prowadzić do stwierdzenia nieważności tych zaskarżonych decyzji, które dotyczą wspomnianych skarżących.

171 Badanie owego zarzutu trzeciego ogranicza się zatem jedynie do skarżących wskazanych w pkt 148 powyżej, czyli do skarżących w sprawach T-390/19, T-393/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-411/19, T-413/19, T-417/19, T-425/19, T-430/19, T-436/19, T-441/19, T-442/19, T-444/19, T-445/19, T-452/19 i T-465/19.

172 Artykuł 75 ust. 2 zdanie drugie stanowi, co następuje:

„Osoby, które nabyły prawa w tymże systemie emerytalnym, otrzymują świadczenia obliczone na podstawie praw nabytych na podstawie wyżej wymienionego załącznika III, o ile spełniają przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego i złożyły wniosek, o którym mowa w art. 3 ust. 2 wyżej wymienionego załącznika III".

173 Jak wskazano w pkt 155–157 powyżej, art. 75 ust. 2 zdanie drugie rozróżnia z jednej strony zasady obliczania wysokości świadczeń emerytalnych, które reguluje wyłącznie art. 2 ust. 1 załącznika III, a z drugiej strony wymogi, jakie należy spełnić, aby faktycznie otrzymywać wypłaty tych świadczeń, które to wymogi przewidują między innymi, że spełnione są „przesłanki przewidziane w prawie krajowym danego państwa członkowskiego". Ponadto z pkt 158 powyżej wynika, że obowiązek przestrzegania tych wymogów ciąży na beneficjentach świadczeń emerytalnych, a nie na Parlamencie.

174 Po pierwsze, nawet przy założeniu, że wyrażenie „prawo krajowe" użyte w art. 75 ust. 2 zdanie drugie dotyczy wyłącznie krajowych aktów ustawodawczych, w niniejszej sprawie nie ma w żadnym razie znaczenia, iż decyzja nr 14/2018 nie ma formy „ustawy" w świetle prawa włoskiego. Decyzja nr 14/2018 nie ma bowiem na celu, co przyznają sami skarżący, zmiany wymogów warunkujących rzeczywiste otrzymywanie świadczeń emerytalnych, takich jak na przykład osiągnięcie ustawowego wieku, po przekroczeniu którego były poseł jest uprawniony do pobierania świadczeń emerytalnych, ani też niewykonywanie niektórych funkcji uznanych przez włoskiego ustawodawcę za niezgodne z pobieraniem świadczeń emerytalnych. Jak wskazują sami skarżący i o czym świadczy sam tytuł decyzji – „Ponowne ustalenie wysokości świadczeń dożywotnich oraz części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata oraz świadczeń z rewersji […]" – decyzja 14/2018 dokonuje jedynie adaptacji warunków obliczania świadczeń emerytalnych.

175 Po drugie, art. 2 ust. 1 załącznika III, który dokładnie reguluje obliczenie wysokości wspomnianych świadczeń emerytalnych poprzez odesłanie do prawa danego państwa członkowskiego, nie precyzuje, że to prawo krajowe powinno mieć formę „ustawy". Szerzej rzecz ujmując, żaden przepis załącznika III nie odnosi się do „ustawodawstwa" danego państwa członkowskiego.

176 W konsekwencji niniejszy zarzut opiera się na ewidentnie błędnej wykładni art. 75 ust. 2, ponieważ przepis ten, podobnie jak art. 75 ust. 1, nie wymaga, aby zasady obliczania świadczeń były określone w prawie danego państwa członkowskiego w „ustawie". Nie ma zatem znaczenia, że decyzji nr 14/2018 nie przyjęto w formie ustawy.

177 W konsekwencji należy oddalić zarzut trzeci.

4. W przedmiocie zarzutu czwartego, dotyczącego naruszenia szeregu zasad ogólnych prawa Unii

178 Zarzut czwarty składa się z trzech części. Pierwsza dotyczy naruszenia zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań, a także prawa własności. Część druga dotyczy naruszenia zasady proporcjonalności. Część trzecia dotyczy naruszenia zasady równego traktowania.

179 Na wstępie Sąd stwierdza, że – jak podnosi w istocie Parlament – instytucja ta jest zobowiązana na podstawie art. 75 przepisów wykonawczych i załącznika III do przepisów ZKDP do obliczenia i w razie potrzeby zaktualizowania wysokości świadczeń wypłacanych byłym włoskim posłom do Parlamentu Europejskiego objętym tymi przepisami w celu uwzględnienia skutków decyzji nr 14/2018

tak długo, jak długo ta decyzja krajowa obowiązuje, co obecnie ma miejsce, czyli do czasu ewentualnego jej uchylenia lub cofnięcia przez izbę deputowanych czy też stwierdzenia jej nieważności przez Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radę jurysdykcyjną izby deputowanych).

180 Przy wdrażaniu art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III Parlament, jako instytucja Unii, jest jednak zobowiązany na podstawie art. 51 ust. 1 karty do przestrzegania jej postanowień. Jest tak, po pierwsze, niezależnie od okoliczności, że przy wydawaniu decyzji nr 14/2018 izba deputowanych nie wykonywała prawa Unii, a zatem nie była zobowiązana do przestrzegania postanowień karty, a po drugie, jak podkreślił Trybunał w kontekście umownym (wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja, C-584/17 P, EU:C:2020:576, pkt 86), nawet jeśli prawo włoskie nie zapewnia tych samych gwarancji, które zapewnia karta i ogólne zasady prawa Unii.

181 W konsekwencji przy ustaleniu wysokości świadczeń skarżących Parlament mógłby odstąpić od zastosowania nowych zasad obliczania świadczeń byłych posłów do izby deputowanych, takich jak przewidziane w decyzji nr 14/2018, tylko gdyby stosowanie decyzji nr 14/2018 prowadziło do naruszenia karty lub ogólnych zasad prawa Unii [zob. podobnie i analogicznie wyroki: z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 88; z dnia 25 lipca 2018 r., Minister for Justice and Equality (Nieprawidłowości w systemie sądownictwa), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, pkt 59, 73, 78; a także z dnia 25 lipca 2018 r., Generalstaatsanwaltschaft (Warunki pozbawienia wolności na Węgrzech), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, pkt 59].

182 W tych okolicznościach, mając na uwadze, że Sąd nie jest właściwy do bezpośredniej oceny zgodności z prawem decyzji nr 14/2018, w tym jej zgodności z kartą, może on wyłącznie zbadać w świetle argumentów skarżących, czy stosowanie przez Parlament nowych zasad obliczania, przewidzianych w tej decyzji krajowej, prowadziło do naruszenia przez tę instytucję postanowień karty i zasad ogólnych prawa Unii, na które powołują się skarżący.

a) W przedmiocie części pierwszej zarzutu czwartego, dotyczącej naruszenia zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz prawa własności

183 W ramach części pierwszej zarzutu skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje naruszają niezmienność ich praw nabytych i uzasadnione oczekiwania, jakie stworzyły ramy prawne obowiązujące w czasie sprawowania przez nich mandatu. Ściślej rzecz ujmując, Parlament miał naruszyć zasady pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań poprzez uznanie, że zastosowanie decyzji nr 14/2018 do systemów emerytalnych skarżących ma charakter automatyczny. Zdaniem tych ostatnich z orzecznictwa, a w szczególności z wyroku z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament (T-439/09, EU:T:2011:600) wynika, że jest odwrotnie, mianowicie środki zmieniające system uprawnień emerytalnych w sposób niekorzystny nie mogą wpływać na prawa nabyte. Ponadto Parlament zmienił rzeczone prawa nabyte z mocą wsteczną i w sposób całkowicie nieprzewidywalny. Co więcej, ze względu na to, że skarżący nabyli swoje uprawnienia emerytalne pod rządami przepisów ZKDP, są oni obecnie osobami trzecimi, a tym samym nie podlegają kompetencji prawodawczej Parlamentu i izby deputowanych. Ponadto z uwagi na to, że system emerytalny taki jak przewidziany w załączniku III przewidywał, że przystępowanie posłów do niego jest dobrowolne, naruszenie uprawnień emerytalnych przez zaskarżone decyzje powoduje, że naruszenie zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań jest tym bardziej rażące.

184 W odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu skarżący podnieśli również zarzut niezgodności z prawem art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III, w przypadku gdyby te dwa przepisy należało interpretować w ten sposób, że zezwalają one Parlamentowi, z naruszeniem zasad pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań, na przyjmowanie środków mających wpływ z mocą wsteczną na ostatecznie nabyte uprawnienia emerytalne.

185 Skarżący utrzymują ponadto, że poprzez obniżenie wysokości odnośnych świadczeń zaskarżone decyzje naruszają ich prawo własności, przy czym w niniejszej sprawie naruszenie to nie jest uzasadnione jakimkolwiek interesem ogólnym, a Parlament nawet o takim uzasadnieniu nie mówi. W zaskarżonych decyzjach nie przeanalizowano zresztą obciążenia finansowego nałożonego na skarżących, ani nie wyważono wchodzących w grę interesów. Zaskarżone decyzje naruszają zatem art. 17 karty, ponieważ bez uzasadnienia zgodnym z prawem celem wprowadzają zmianę z mocą wsteczną systemów emerytalnych skarżących.

186 Parlament wnosi o oddalenie części pierwszej zarzutu czwartego jako bezzasadnej.

1) W przedmiocie zastrzeżenia dotyczącego naruszenia zasady pewności prawa

187 Zasada pewności prawa, należąca do zasad ogólnych prawa Unii, wymaga, aby przepisy prawne były jasne i precyzyjne, a jej celem jest zapewnienie przewidywalności sytuacji i stosunków prawnych podlegających prawu Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, pkt 65 i przytoczone tam orzecznictwo).

188 Podniesiony przez skarżących zarzut niezgodności z prawem należy zbadać określając, czy – jak twierdzą – art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III zezwalają Parlamentowi na przyjęcie środków mających wpływ z mocą wsteczną na ostatecznie nabyte uprawnienia emerytalne, nawet jeśli taka wykładnia naruszałaby zasadę pewności prawa.

189 Ów zarzut niezgodności z prawem należy oddalić, ponieważ opiera się on na błędnym założeniu, że Parlament jest uprawniony do zmiany nabytych uprawnień emerytalnych. Tymczasem ani art. 75, ani art. 2 ust. 1 załącznika III nie przyznają mu takiego uprawnienia. Przeciwnie, przepisy te wymagają poszanowania rzeczonych nabytych uprawnień emerytalnych.

190 Nie oznacza to jednak, że wysokość wspomnianych świadczeń została ostatecznie ustalona przed wejściem w życie statutu posła i jest niezmienna.

191 Jak wynika bowiem z rozważań przedstawionych w ramach badania zarzutu drugiego w pkt 126–161 powyżej, należy odróżnić „prawa emerytalne nabyte” i „świadczenia” od „wysokości świadczeń”. O ile „prawa emerytalne” zostały ostatecznie nabyte i nie mogą być zmieniane, a świadczenia są ciągle wypłacane, o tyle nic nie stoi na przeszkodzie dostosowaniu wysokości świadczeń w górę lub w dół. Przeciwnie, w świetle przepisów art. 75 i zasady takich samych świadczeń Parlament ma obowiązek obliczyć wysokość wspomnianych świadczeń emerytalnych stosując te same zasady dotyczące wysokości i warunków świadczeń emerytalnych co ustalone w prawie danego państwa członkowskiego.

192 Skarżący nie wykazali zatem, że art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III naruszają zasadę pewności prawa. Zarzut niezgodności z prawem jest zatem bezzasadny.

193 Należy z kolei zbadać, czy wydanie zaskarżonych decyzji na podstawie tych przepisów naruszyło zasadę pewności prawa.

194 Z analizy zarzutu drugiego wynika, że art. 75 przewiduje w sposób jasny i precyzyjny, iż wysokość świadczeń emerytalnych jest obliczana zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 załącznika III, który ustanawia zasadę identycznej emerytury i przewiduje, że „tymczasowe świadczenia emerytalne wypłacane są w takiej samej wysokości i na tych samych warunkach”, co świadczenia otrzymywane w niniejszej sprawie przez członków izby deputowanych.

195 Przepisy te, które nie zostały zmienione od wejścia w życie statutu posła, przewidują zatem wyraźnie możliwość zmiany – podwyżki lub obniżki – wysokości świadczeń emerytalnych, w celu uwzględnienia istotnych zmian w prawie danego państwa członkowskiego. Ponadto należy przypomnieć, że w ramach badania zarzutu drugiego stwierdzono, iż przyjęcie zaskarżonych decyzji było zgodne z przepisami art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III.

196 Zastosowanie z mocą wsteczną aktu bez naruszenia zasady pewności prawa wymaga, aby w jego brzmieniu bądź w jego celach została zawarta w sposób wystarczająco jasny wskazówka pozwalająca na wniosek, że akt ów obowiązuje nie tylko na przyszłość (zob. podobnie wyrok z dnia 17 lipca 2014 r., Panasonic Italia i in., C-472/12, EU:C:2014:2082, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

197 Prawdą jest, że zaskarżone decyzje zostały wydane w dniu 11 kwietnia 2019 r., a jeśli chodzi o L.A. Floria w sprawie T-465/19 – w dniu 11 czerwca 2019 r., oraz że wywołały one skutki w odniesieniu do okresu wcześniejszego, czyli przed dniem 1 stycznia 2019 r. Jednakże okoliczności te same w sobie nie wystarczają do wykazania, że Parlament naruszył zasadę pewności prawa poprzez wprowadzenie od tej daty nowej wysokości świadczeń emerytalnych.

198 Okoliczność, że od dnia 1 stycznia 2019 r. wysokość świadczeń emerytalnych skarżących uległa zmianie, tłumaczy się obowiązkiem stosowania do świadczeń emerytalnych tych samych warunków co warunki ustalone w prawie danego państwa członkowskiego, ciążącym na Parlamencie na podstawie art. 2 ust. 1 załącznika III. Określenie momentu rozpoczęcia stosowania nowych zasad obliczania wspomnianych świadczeń zaś bezsprzecznie do tych „warunków" należy.

199 W tym względzie z art. 1 ust. 1 decyzji nr 14/2018 wynika wyraźnie, że „[p]oczęwszy od dnia 1 stycznia 2019 r. wysokość [świadczeń] […] oblicza się zgodnie z nowymi zasadami przewidzianymi w niniejszej decyzji".

200 W konsekwencji, zgodnie z art. 2 ust. 1 załącznika III, od dnia 1 stycznia 2019 r. skarżący nie byli już uprawnieni do ubiegania się o świadczenia w wysokości obliczonej przed tą datą. Przeciwnie, od dnia 1 stycznia 2019 r. wymagalne i płatne były jedynie świadczenia, których wysokość dostosowano zgodnie z zasadami określonymi w decyzji nr 14/2018.

201 Oczywiście byłoby lepiej, gdyby zaskarżone decyzje zostały wydane przed dniem 1 stycznia 2019 r., a nie po tej dacie. Okoliczność ta nie ma jednak znaczenia w niniejszej sprawie. Obowiązek stosowania nowych zasad obliczania świadczeń skarżących ze skutkiem od tego dnia wynika nie z zaskarżonych decyzji, lecz z art. 2 ust. 1 załącznika III. W tym sensie zaskarżone decyzje są jedynie konsekwencjami płynącymi bezpośrednio z art. 2 ust. 1 załącznika III, w związku z czym kwoty wypłacone nienależnie między dniem 1 stycznia 2019 r. a datą wydania tych decyzji, czyli odpowiednio dniem 11 kwietnia 2019 r. i 11 czerwca 2019 r., podlegają zwrotowi.

202 Z powyższego wynika, że skarżący nie wykazali naruszenia zasady pewności prawa w niniejszej sprawie. Z przepisów załącznika III wynika bowiem, że nowa wysokość świadczeń skarżących wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 2019 r. Przepisy zawarte w załączniku III są zaś znacznie wcześniejsze niż dzień 1 stycznia 2019 r., a nie odeń późniejsze. Ponadto skarżący nie twierdzili, a żaden element akt sprawy nie świadczy o tym, że Parlament zastosował nową wysokość przed dniem 1 stycznia 2019 r., czyli przed datą przyjętą w tym względzie w decyzji nr 14/2018. Wreszcie, jak wskazano w pkt 17 powyżej, w styczniu 2019 r. Parlament poinformował skarżących o możliwości zastosowania wobec nich przepisów decyzji nr 14/2018. Podobnie, jak wskazano w pkt 19 powyżej, Parlament w lutym 2019 r. potwierdził skarżącym automatyczne stosowanie tej decyzji do ich sytuacji. W ten sposób skarżący przed wydaniem zaskarżonych decyzji zostali poinformowani o zmianie zasad mających zastosowanie do obliczania wysokości swoich świadczeń.

203 Wniosku tego nie podważa wyrok z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament (T-439/09, EU:T:2011:600), na który powołują się skarżący. W tym względzie należy stwierdzić, po pierwsze, że strona skarżąca w tamtej sprawie nie nabyła jeszcze uprawnień emerytalnych. Po drugie, rzeczona strona skarżąca nie skarżyła się wcale na obniżenie wysokości jej świadczeń emerytalnych, lecz na oddalenie jej wniosku o umożliwienie skorzystania z części uzupełniających świadczeń emerytalnych w formie kapitału. Tak więc okoliczności wyroku z dnia 18 października 2011 r., Purvis/Parlament (T-439/09, EU:T:2011:600) nie mają związku z sytuacją skarżących w niniejszych sprawach. Ponadto w zakresie, w jakim ci ostatni wywodzą z tego wyroku, że nie wolno naruszać nabytych uprawnień emerytalnych, wystarczy przypomnieć, że – jak wspomniano w szczególności w pkt 191 powyżej – ich nabyte uprawnienia emerytalne były przez Parlament przestrzegane, a zmianie uległa jedynie wysokość ich świadczeń.

204 Zastrzeżenie pierwsze, dotyczące naruszenia zasady pewności prawa, należy zatem oddalić.

2) W przedmiocie zastrzeżenia dotyczącego naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań

205 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem prawo domagania się ochrony uzasadnionych oczekiwań ma każda jednostka znajdująca się w sytuacji, z której wynika, iż administracja Unii wzbudziła u niej uzasadnione oczekiwania. Zapewnieniami, które mogą wywołać takie oczekiwania, są dokładne, bezwarunkowe i spójne informacje pochodzące z uprawnionych i wiarygodnych źródeł. Natomiast nie może powoływać się na naruszenie tej zasady ten, komu administracja nie udzieliła precyzyjnych zapewnień. Wreszcie udzielone zapewnienia muszą być zgodne z mającymi zastosowanie przepisami (zob. podobnie wyrok z dnia 3 grudnia 2019 r., Republika Czeska/Parlament i Rada, C-482/17, EU:C:2019:1035, pkt 153 i przytoczone tam orzecznictwo).

206 Na wstępie należy oddalić, ze względów podobnych do przedstawionych w pkt 189–191 powyżej, zarzut niezgodności z prawem podniesiony przez skarżących, w ramach którego utrzymują oni, że gdyby art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III należało interpretować w ten sposób, że zezwalają one Parlamentowi na przyjęcie środków mających wpływ z mocą wsteczną na nabyte ostatecznie uprawnienia emerytalne, taka wykładnia naruszałaby zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań.

207 Ów zarzut niezgodności z prawem opiera się bowiem na błędnym założeniu, że Parlament jest uprawniony do zmiany nabytych uprawnień emerytalnych, podczas gdy tak nie jest. Na podstawie art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III dozwolona jest jedynie zmiana wysokości tych świadczeń.

208 Ponadto skarżący ani nie wykazali, ani nie twierdzili, że Parlament udzielił im zapewnień innych niż zawarte w art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III. Tymczasem oczywiste jest, że te dwa artykuły nie przewidują niezmienności wysokości świadczeń skarżących.

209 Analiza zarzutu drugiego, w szczególności w pkt 138–141 powyżej, wykazała bowiem, że jedynym dokładnym i bezwarunkowym zapewnieniem danym skarżącym przez Parlament było zagwarantowanie im świadczeń emerytalnych, których wysokość i warunki są takie same jak wysokość i warunki świadczeń emerytalnych otrzymywanych przez członków niższej izby państwa członkowskiego, w którym zostali wybrani, w niniejszym przypadku członków izby deputowanych.

210 Stosując wiernie przepisy decyzji nr 14/2018 przy wydawaniu zaskarżonych decyzji Parlament nie odszedł zatem od zapewnienia, jakiego udzielił skarżącym w chwili ich przystąpienia do systemu emerytalnego ustanowionego w załączniku III.

211 Zastrzeżenie drugie, dotyczące naruszenia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań należy, zatem oddalić.

3) W przedmiocie zastrzeżenia dotyczącego naruszenia prawa własności

212 Zgodnie z orzecznictwem prawo własności zapisane w art. 17 ust. 1 karty stanowi prawo podstawowe prawa Unii, którego poszanowanie jest warunkiem legalności aktów Unii. Ponadto owo postanowienie, które ustanawia przysługujące każdej osobie prawo do władania mieniem nabytym zgodnie z prawem, ustanawia również normę prawną mającą na celu przyznanie uprawnień jednostkom (zob. podobnie wyrok z dnia 23 maja 2019 r., Steinhoff i in./EBC, T-107/17, EU:T:2019:353, pkt 96 i przytoczone tam orzecznictwo).

213 Należy jednak przypomnieć, że prawo własności zagwarantowane w art. 17 ust. 1 karty nie jest prawem absolutnym i korzystanie z niego może podlegać ograniczeniom uzasadnionym celami interesu ogólnego realizowanymi przez Unię. Zatem, jak wynika z art. 52 ust. 1 karty, wykonywanie prawa własności może zostać poddane ograniczeniom, pod warunkiem że ograniczenia te muszą być przewidziane ustawą, rzeczywiście odpowiadają realizowanym celom interesu ogólnego i nie stanowią, w stosunku do swego celu, ingerencji nieproporcjonalnej i niemożliwej do przyjęcia, która naruszałaby istotę gwarantowanych w ten sposób praw (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 51, 53 i przytoczone tam orzecznictwo).

214 Wreszcie, aby określić zakres prawa podstawowego do poszanowania własności, należy – mając na względzie art. 52 ust. 3 karty – uwzględnić art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego do EKPC, w którym ujęto to prawo (zob. wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 49 i przytoczone tam orzecznictwo).

215 W niniejszej sprawie trzeba przypomnieć, że zaskarżone decyzje stosują do emerytur lub rent rodzinnych skarżących nowe zasady obliczania ustalone w decyzji nr 14/2008, zgodnie z zasadą takich samych świadczeń. Badanie zgodności z prawem decyzji nr 14/2018 w świetle prawa włoskiego jest zastrzeżone dla właściwych władz włoskich, zaś do sądu Unii należy zbadanie, czy stosując przepisy tej decyzji w zaskarżonych decyzjach, Parlament nie naruszył postanowień karty (zob. pkt 62–65, a także pkt 182 powyżej). Co się tyczy, w szczególności, niniejszego zastrzeżenia wywodzonego z naruszenia prawa własności, zagwarantowanego w art. 17 ust. 1 karty, należy stwierdzić, że skarżący nie przedstawili żadnego konkretnego dowodu, zgodnie z którym prawo to gwarantowałoby poziom ochrony wyższy czy chociażby inny od poziomu gwarancji zapewnianych przez prawo włoskie. Sąd stwierdza, że zgodność z prawem decyzji nr 14/2018 jest obecnie rozpatrywana przed Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radą jurysdykcyjną izby deputowanych), a Parlament potwierdził na rozprawie, iż w przyszłości zgodnie z zasadą takich samych świadczeń będzie stosować do świadczeń emerytalnych skarżących wszelkie zmiany decyzji nr 14/2018 wprowadzone przez właściwe władze włoskie.

216 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że Parlament nie pozbawił skarżących części ich uprawnień emerytalnych, lecz jedynie zastosował obniżenie wysokości tych świadczeń przewidziane przez przepisy mające zastosowanie w tej dziedzinie. Ponadto w odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu Parlament przedstawił tabelę wskazującą wielkość tej obniżki w przypadku poszczególnych skarżących. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Parlament procent obniżki oscyluje, w zależności od sytuacji osobistej każdego ze skarżących, między 9% a 65%. W przypadku czterech skarżących zastosowano obniżkę wynoszącą co najmniej 50%, a nowa wysokość ich świadczeń wynosiła od 1569,14 EUR do 1985,42 EUR. Należy stwierdzić, że świadczenia tych czterech skarżących są związane z mandatami byłych posłów o długości, odpowiednio, pięciu lub dziesięciu lat, a podstawą nowej metody obliczeniowej są składki indywidualne zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji nr 14/2008. W każdym wypadku skarżący nie przedstawili szczegółowych i indywidualnych argumentów dotyczących wielkości obniżki wysokości świadczeń w ich konkretnych przypadkach. Ograniczyli się do przedstawienia argumentów o charakterze bardziej ogólnym, zgodnie z którymi prawo własności w niniejszej sprawie wyklucza obniżkę wysokości świadczeń ze względu na jej podnoszoną moc wsteczną i podnoszony brak nadrzędnego interesu publicznego. Ponadto należy przypomnieć, że ocena zgodności z prawem aktu Unii w świetle praw podstawowych nie może opierać się na twierdzeniach dotyczących skutków

wywołanych przez ten akt w indywidualnym przypadku (zob. podobnie wyrok z dnia 8 września 2020 r., Komisja i Rada/Carreras Sequeros i in., C-119/19 P i C-126/19 P, EU:C:2020:676, pkt 153 i przytoczone tam orzecznictwo).

217 W tym względzie należy dodać, co następuje.

218 Trybunał orzekł już, że gdy w danym ustawodawstwie przewidziano automatyczną wypłatę świadczenia społecznego, takiego jak emerytura lub renta rodzinna, skutkuje to powstaniem interesu majątkowego objętego – w wypadku osób spełniających odpowiednie przesłanki – zakresem stosowania art. 17 karty (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo). Świadczenia emerytalne skarżących należą zatem do przedmiotowego zakresu stosowania art. 17 karty.

219 Ponadto nawet jeśli zaskarżone decyzje nie powodują klasycznego pozbawienia skarżących ich świadczeń, to jednak obniżają one wysokość tych świadczeń. W tym znaczeniu zaskarżone decyzje ograniczają prawo własności skarżących (zob. podobnie wyrok ETPC z dnia 1 września 2015 r., Da Silva Carvalho Rico przeciwko Portugalii, CE:ECHR:2015:0901DEC001334114, §§ 31–33 i przytoczone tam orzecznictwo). Ponadto Parlament podczas rozprawy przyznał istnienie takiego ograniczenia.

220 Należy zatem zbadać, czy ograniczenie to zapewnia poszanowanie istoty prawa własności skarżących, czy jest przewidziane ustawą, czy odpowiada celowi interesu ogólnego i czy jest niezbędne w tym celu.

221 W tym względzie okoliczność, że Parlament nie przeprowadził tego badania, nie ma żadnego wpływu na rozpatrywane sprawy. Tego rodzaju badanie nie stanowi bowiem obowiązkowej formalności proceduralnej, do której Parlament byłby obowiązany przed wydaniem zaskarżonych decyzji. Znaczenie ma jedynie to, by konkretne skutki tych decyzji nie naruszały istoty prawa własności skarżących.

222 Po pierwsze, ustanowionego w art. 17 karty prawa własności nie można interpretować w ten sposób, że przyznaje ono uprawnienie do świadczeń emerytalnych w określonej wysokości (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

223 Po drugie, ograniczenie prawa własności skarżących w niniejszej sprawie jest przewidziane ustawą.

224 Z jednej strony zaskarżone decyzje opierają się na art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III. W tym względzie w pkt 195 powyżej wskazano, że od dnia wejścia w życie statutu posła przepisy załącznika III nie zostały zmienione. Ponadto art. 2 ust. 1 załącznika III wymaga, aby wysokość świadczeń była dostosowywana, poprzez obniżenie lub podwyższenie, w celu uwzględnienia zmian przepisów ustawowych i regulacyjnych w odnośnym państwie członkowskim. Tym samym zaskarżone decyzje poprzez dostosowanie wysokości świadczeń skarżących nie zmieniły treści uprawnienia emerytalnego zdefiniowanego w prawie Unii.

225 Z drugiej strony Sąd stwierdza, że nowe zasady obliczania tych świadczeń emerytalnych są określone w sposób wystarczająco jasny i precyzyjny w przepisach decyzji nr 14/2018, czego zresztą skarżący nie kwestionują. Ponadto podniesiona przez skarżących okoliczność, że decyzja nie ma formy „ustawy” w prawie włoskim, nie ma żadnego znaczenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pojęcie „ustawy” należy rozumieć w znaczeniu „materialnym”, a nie „formalnym”. W konsekwencji obejmuje ono całość, na którą składają się prawo pisane, w tym akty o randze niższej niż ustawowa, oraz orzecznictwo dotyczące jego wykładni [zob. wyrok ETPC z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie Fédération nationale des associations i syndicats de sports (FNASS) i in. przeciwko Francji, CE:ECHR:2018:0118JUD 004815111, § 160 i przytoczone tam orzecznictwo].

226 Po trzecie, Parlament twierdzi, że uzasadnienie ograniczenia prawa własności skarżących znajduje się w decyzji nr 14/2018, ponieważ o dostosowaniu zasad obliczania świadczeń emerytalnych wypłacanych członkom tej izby zdecydowało prezydium izby deputowanych. W szczególności decyzję nr 14/2018 uzasadniono celem dostosowania wysokości świadczeń emerytalnych wypłacanych wszystkim posłom do systemu obliczania wysokości tych świadczeń na podstawie składek. Ponadto, zdaniem Parlamentu, z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że jeśli chodzi, w szczególności, o przyjmowanie polityk gospodarowania środkami publicznymi lub ustaw wprowadzających środki oszczędnościowe wymuszone poważnym kryzysem gospodarczym, państwa dysponują szerokim zakresem uznania.

227 W tym względzie Sąd stwierdza, że z uwagi na art. 2 ust. 1 załącznika III wydanie zaskarżonych decyzji wynika bezwzględnie z wyboru dokonanego przez właściwe władze włoskie. Ocena realizowanego celu interesu ogólnego nie może zatem pomijać celów, jakie leżały u podstaw wydania decyzji nr 14/2018.

228 W tej kwestii należy stwierdzić, że cel, na który powołuje się Parlament, wyraźnie wskazano w preambule decyzji nr 14/2018. W decyzji tej wyjaśniono bowiem, że ma ona na celu „przeprowadzenie nowego wyliczenia, metodą opartą na składkach, wysokości świadczeń dożywotnich, części świadczenia dożywotniego w ramach świadczeń społecznych pro rata oraz świadczeń z rewersji, do których uprawnienia zostały nabyte na podstawie przepisów obowiązujących w dniu 31 grudnia 2011 r.”, przy czym „ponowne obliczenie istniejącego świadczenia [nie może] prowadzić do ustalenia kwoty wyższej niż wypłacana obecnie”.

229 Ponadto skarżący sami przyznają w skargach, że „na szczeblu krajowym stosowanie decyzji nr 14/2018 wpisuje się w ramy działania bardziej ogólnego i ma na celu zmniejszenie wydatków ponoszonych przez państwo [włoskie]”. Teza ta znajduje potwierdzenie w jednej z ich odpowiedzi na pytania Sądu zadane na piśmie. Oświadczają w niej, że „ratio legis obniżki dokonanej decyzją nr 14/2018 to wygenerowanie oszczędności na wydatkach, z korzyścią dla funduszy państwa [włoskiego]”.

230 Z powyższego wynika, że celem decyzji nr 14/2018 jest racjonalizacja wydatków publicznych w kontekście dyscypliny budżetowej. Sąd Unii uznał już zaś, że taki cel stanowi cel interesu ogólnego, który może uzasadniać naruszenie praw podstawowych (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo; zob. także podobnie i analogicznie wyrok z dnia 14 grudnia 2018 r., FV/Rada, T-750/16, EU:T:2018:972, pkt 108).

231 Ten zgodny z prawem cel należy również uwzględnić w odniesieniu do zaskarżonych decyzji, ponieważ ich wydanie nie ma żadnego autonomicznego ratio legis, lecz przeciwnie, jak wskazano w pkt 227 powyżej, jest wynikiem wyborów dokonanych przez właściwe władze włoskie. Ponadto zaskarżone decyzje realizują jednocześnie zgodny z prawem cel, wyraźnie określony w art. 2 ust. 1 załącznika III, polegający na przyznaniu skarżącym świadczeń emerytalnych, których wysokość i warunki są takie same jak w przypadku świadczeń emerytalnych otrzymywanych przez członków izby deputowanych.

232 Po czwarte, co się tyczy konieczności wydania decyzji nr 14/2018, a w konsekwencji konieczności wydania zaskarżonych decyzji, Trybunał orzekł już, że – przy uwzględnieniu szczególnego kontekstu gospodarczego panującego już od wielu lat – państwa członkowskie dysponują szerokim zakresem uznania, gdy przyjmują decyzje w dziedzinie gospodarczej, oraz to one mogą najlepiej określić środki mogące zrealizować zamierzony cel (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., Florescu i in., C-258/14, EU:C:2017:448, pkt 57). Podobnie Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał już, że decyzja o przyjęciu aktów ustawodawczych w dziedzinie świadczeń socjalnych wymaga zazwyczaj zbadania kwestii natury politycznej, gospodarczej i społecznej. Wynika z tego, że przy przyjmowaniu, w szczególności, polityk gospodarowania środkami publicznymi lub ustaw wprowadzających środki oszczędnościowe wymuszone poważnym kryzysem gospodarczym państwom pozostawiono szeroki

zakres uznania (zob. podobnie wyrok ETPC z dnia 10 lipca 2018 r. w sprawie Achille Claudio Aielli i in. przeciwko Włochom i Giovanni Arboit i in. przeciwko Włochom, CE:ECHR:2018:0710DEC002716618, § 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

233 Skarżący nie wykazali zaś, że przepisy decyzji nr 14/2018 nie były konieczne do osiągnięcia zamierzonych celów, opisanych w pkt 230 i 231 powyżej. Skarżący nie wspomnieli również o istnieniu innych, mniej restrykcyjnych środków, które pozwoliłyby na osiągnięcie tych celów.

234 Ponadto z pkt 13 i 16 opinii służby prawnej wynika, że decyzja nr 14/2018 zawiera szereg przepisów gwarantujących jej proporcjonalność, a w szczególności art. 1 ust. 6 i 7. W tym względzie, w odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu, Parlament przedstawił tabelę, z której wynika, że zastosował przepisy art. 1 ust. 6 decyzji nr 14/2018 na korzyść dwunastu skarżących. Zgodnie z tymi przepisami nowa wysokość ich świadczeń została podwyższona o połowę. Podobnie na rozprawie Parlament podniósł, a skarżący temu nie zaprzeczyli, że żaden z nich nie wystąpił o zastosowanie przepisów art. 1 ust. 7 decyzji nr 14/2018. Tymczasem przepisy te pozwalają na podwyższenie wysokości świadczeń osób, które nie uzyskują innych rocznych dochodów w wysokości przewyższającej roczną kwotę pomocy społecznej, a są dotknięte poważnymi chorobami wymagającymi stosowania terapii ratujących życie lub cierpią na chorobę powodującą niepełnosprawność w 100%.

235 Co się tyczy skutków zaskarżonych decyzji dla skarżących, Sąd nie wyklucza oczywiście, że mogły one być do pewnego stopnia poważne. Jednakże osiągnięcie tego stopnia samo w sobie nie pozwala na wyciągnięcie wniosku, że zaskarżone decyzje powodują nadmierne niedogodności w stosunku do zamierzonych celów, w szczególności biorąc pod uwagę wysokość obniżek rozpatrywanych świadczeń, nową bezwzględną wysokość świadczeń ocenianą na tle czasu trwania mandatu poszczególnych byłych posłów, a także okoliczność, że nowe zasady obliczania uwzględniają ich indywidualne składki. Ponadto żadna z konsekwencji wymienionych przez skarżących w ich pismach nie została wsparta argumentami czy dowodami. W braku konkretnych dowodów nie można zatem stwierdzić, że każdy ze skarżących ponosi obciążenie indywidualne nadmierne w świetle realizowanych celów. W każdym wypadku ocena zgodności z prawem aktu Unii w świetle praw podstawowych nie może opierać się na twierdzeniach dotyczących skutków wywołanych przez ten akt w indywidualnym przypadku (zob. podobnie wyrok z dnia 8 września 2020 r., Komisja i Rada/Carreras Sequeros i in., C-119/19 P i C-126/19 P, EU:C:2020:676, pkt 153 i przytoczone tam orzecznictwo).

236 Zastrzeżenie trzecie, dotyczące naruszenia prawa własności, należy zatem oddalić, a co za tym idzie – część pierwszą zarzutu czwartego należy oddalić w całości.

b) W przedmiocie części drugiej zarzutu czwartego, dotyczącej naruszenia zasady proporcjonalności

237 W ramach części drugiej skarżący podnoszą, że zaskarżone decyzje stanowią nieproporcjonalne naruszenie ich prawa własności, zagwarantowanego w art. 17 karty. Każdy ze skarżących ponosi niesłusznie nadmierne obciążenie indywidualne, które nie ma uzasadniającego je powodu.

238 Parlament wnosi o oddalenie części drugiej zarzutu czwartego jako bezzasadnej.

239 W tym względzie – ponieważ skarżący jedynie powtarzają, że zaskarżone decyzje stanowią nieproporcjonalne i nieuzasadnione naruszenie ich prawa własności – część drugą zarzutu czwartego należy oddalić z tych samych powodów co te, które zostały przedstawione w pkt 222–235 powyżej.

c) W przedmiocie części trzeciej zarzutu czwartego, dotyczącej naruszenia zasady równości

240 W ramach części trzeciej skarżący utrzymują, że zaskarżone decyzje naruszają zasadę równego traktowania. W ten sam sposób traktują bowiem byłych posłów objętych załącznikiem III i posłów włoskich podlegających bezpośrednio decyzji nr 14/2018. Tymczasem między systemami emerytalnymi tych dwóch kategorii posłów istnieją poważne różnice. Po pierwsze, system przewidziany w załączniku III do przepisów ZKDP jest systemem emerytalnym opartym na dobrowolnym przystąpieniu, podczas gdy przystąpienie rozpatrywanych posłów włoskich do krajowego systemu emerytalnego jest automatyczne. Po drugie, decyzja nr 14/2018 ma na celu ograniczenie wydatków obciążających Republikę Włoską, podczas gdy świadczenia emerytalne skarżących posiadają niezbędne finansowanie z budżetu Parlamentu.

241 Zaskarżone decyzje odmiennie traktują również byłych posłów europejskich wybranych we Włoszech w porównaniu z byłymi posłami do Parlamentu Europejskiego wybranymi we Francji lub w Luksemburgu, chociaż wszyscy objęci są tym samym załącznikiem III.

242 Wreszcie w odpowiedzi na pisemne pytanie Sądu skarżący podnieśli również zarzut niezgodności z prawem art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III. Zdaniem skarżących bowiem gdyby należało uznać, iż przepisy ZKDP umożliwiają Parlamentowi zakwestionowanie ich ostatecznie nabytych uprawnień emerytalnych, wówczas doszłoby do identycznego traktowania różnych sytuacji w sposób sztuczny.

243 Parlament wnosi o oddalenie części trzeciej zarzutu czwartego jako bezzasadnej.

244 W tym względzie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, zasada równego traktowania wymaga, aby podobne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a odmienne sytuacje nie były traktowane jednakowo, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (zob. wyrok z dnia 26 listopada 2013 r., Kendrion/Komisja, C-50/12 P, EU:C:2013:771, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).

245 Należy stwierdzić, że skarżący w istocie zarzucają Parlamentowi, że zrównał ich z posłami izby deputowanych, podczas gdy ich sytuacja jest odmienna. Jednakże gdyby Parlament potraktował skarżących inaczej niż innych byłych posłów do Parlamentu Europejskiego, którzy przecież podlegają temu samemu systemowi prawnemu, a mianowicie systemowi załącznika III, również stanowiłoby to naruszenie zasady równości.

246 Zastrzeżenia te, skierowane w skargach przeciwko zaskarżonym decyzjom, nie odnoszą się jednak do tych decyzji, lecz do zasad ustanowionych w art. 75 oraz w art. 2 ust. 1 załącznika III. Ich argumenty należy zatem oceniać wyłącznie w odniesieniu do tych dwóch artykułów, które zresztą są przedmiotem zarzutu niezgodności z prawem podniesionego przez skarżących.

247 Skarżący powołują się w zarzucie niezgodności z prawem na to, że gdyby należało uznać, iż przepisy ZKDP umożliwiają Parlamentowi zakwestionowanie ich ostatecznie nabytych uprawnień emerytalnych, wówczas art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III naruszałyby zasadę równego traktowania.

248 W tym względzie zarzut niezgodności z prawem należy oddalić z powodów podobnych do powodów przedstawionych w pkt 189–191 powyżej. Ów zarzut niezgodności z prawem opiera się bowiem na błędnym założeniu, że Parlament jest uprawniony do zmiany nabytych uprawnień emerytalnych, podczas gdy tak nie jest. Na podstawie art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III dozwolona jest jedynie zmiana wysokości tych świadczeń.

249 Ponadto żaden z argumentów podniesionych przez skarżących nie jest w stanie wykazać niezgodności z prawem art. 75 lub art. 2 ust. 1 załącznika III.

250 Po pierwsze, skarżący zarzucają Parlamentowi, że nie potraktował ich w taki sam sposób jak byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych we Francji lub w Luksemburgu, którzy również postanowili przystąpić do systemu emerytalnego ustanowionego w załączniku III. Skarżący zostali zatem potraktowani w różny sposób, chociaż znajdowali się w takiej samej sytuacji jak inni byli posłowie, ponieważ wszyscy wykonywali te same funkcje w tym samym okresie.

251 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem elementy charakteryzujące różne sytuacje, a w ten sposób ich podobny charakter, winny być w szczególności określone i ocenione w świetle przedmiotu i celu aktu wspólnotowego, który wprowadza rzeczone rozróżnienie (zob. wyrok z dnia 16 grudnia 2008 r., Arcelor Atlantique i Lorraine i in., C-127/07, EU:C:2008:728, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

252 W tym względzie bezsporne jest, że system emerytalny zapisany w załączniku III został stworzony w celu zapewnienia takiego samego traktowania, między innymi, byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych we Włoszech i członków izby deputowanych. Cel ten został wyraźnie potwierdzony w art. 1 ust. 2 i art. 2 ust. 1 załącznika III. Takie samo traktowanie stanowi zatem główną cechę systemu ustanowionego w załączniku III. Co więcej, jak wspomniano w pkt 209 powyżej, identyczność ta była jedynym dokładnym i bezwarunkowym zapewnieniem, którego Parlament udzielił skarżącym w chwili przystąpienia przez nich do systemu emerytalnego ustanowionego w załączniku III.

253 Cel i przedmiot załącznika III polegają zatem w niniejszym przypadku na zapewnieniu takiego samego traktowania byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych we Włoszech i członków izby deputowanych.

254 W związku z tym skarżący nie znajdują się w takiej samej sytuacji jak byli posłowie do Parlamentu Europejskiego wybrani we Francji lub w Luksemburgu, którzy również postanowili przystąpić do tego systemu emerytalnego. W istocie bowiem świadczenia byłych posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w tych dwóch państwach członkowskich nie podlegają zasadom ustanowionym przez prawo włoskie, lecz innym przepisom krajowym, które mają właśnie do nich zastosowanie.

255 Po drugie, skarżący twierdzą, że Parlament potraktował ich w ten sam sposób co byłych członków izby deputowanych, podczas gdy ich sytuacje różnią się w trzech aspektach. Przede wszystkim wskazują oni, że przystąpienie do systemu emerytalnego ustanowionego w załączniku III jest dobrowolne, podczas gdy przystąpienie do włoskiego systemu emerytalnego jest w przypadku członków izby deputowanych automatyczne. Następnie podnoszą, że decyzja nr 14/2018 ma na celu ograniczenie wydatków ponoszonych przez Republikę Włoską, podczas gdy taki cel nie ma zastosowania do skarżących. Wreszcie twierdzą oni, że wynika stąd problem skutecznej ochrony sądowej, ponieważ były poseł do Parlamentu Europejskiego wybrany we Włoszech, który nie był jednocześnie członkiem izby deputowanych, nie może powoływać się przed Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radą jurysdykcyjną izby deputowanych) na niezgodność z prawem decyzji nr 14/2018 i jej rozszerzenie na byłych posłów europejskich.

256 W świetle przedmiotu i celu załącznika III, opisanych w pkt 252 i 253 powyżej, argumenty skarżących są bez znaczenia dla ważności art. 75 oraz art. 2 ust. 1 załącznika III w świetle zasady równego traktowania.

257 Zgodnie bowiem z orzecznictwem przypomnianym w pkt 244 powyżej, zasada równego traktowania nie wymaga całkowitej identyczności sytuacji w celu stosowania takiego samego traktowania. Wymagany jest jedynie porównywalny charakter tych sytuacji. Tymczasem żaden z trzech argumentów przedstawionych przez skarżących nie pozwala uznać, że sytuacja skarżących jest zasadniczo odmienna od sytuacji byłych członków izby deputowanych.

258 Tytułem uzupełnienia Sąd stwierdza, że teza skarżących sprowadza się w istocie do zanegowania identycznego traktowania ich i członków tej izby. Tymczasem akceptacja tej tezy pozbawiłaby załącznik III wszelkiej skuteczności, podważając samą istotę określonego w nim systemu emerytalnego. Prowadziłoby to paradoksalnie do braku możliwości dalszego obliczania i wypłacania świadczeń skarżących właśnie dlatego, że wysokość i warunki przyznawania tych świadczeń zależą od zasad przewidzianych w prawie włoskim.

259 Wreszcie, co się tyczy w szczególności niemożności zakwestionowania przez niektórych skarżących zgodności z prawem decyzji nr 14/2018 przed Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (radą jurysdykcyjną izby deputowanych), Sąd stwierdza, że ta przeszkoda proceduralna nie wynika z prawa Unii, lecz jest nierozerwalnie związana z prawem włoskim. W każdym razie Sąd nie jest właściwy w ramach skargi wniesionej na podstawie art. 263 TFUE do bezpośredniego oceniania zgodności prawa włoskiego z prawami podstawowymi, w tym w świetle prawa do skutecznej ochrony sądowej.

260 W konsekwencji należy oddalić część trzecią zarzutu czwartego, jak również cały ten zarzut, a tym samym skargę w całości, bez konieczności orzekania w przedmiocie dopuszczalności żądania pierwszego w sprawie T-465/19 ani w przedmiocie dopuszczalności drugich żądań skarg (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lutego 2002 r., Rada/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, pkt 52).

W przedmiocie kosztów

261 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżący przegrali sprawę, należy – zgodnie z żądaniem Parlamentu – obciążyć ich ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Parlament.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

1) Skarga w sprawie T-453/19, Panusa/Parlement zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.

2) Pozostałe skargi zostają oddalone.

3) Maria Teresa Coppo Gavazzi oraz pozostali skarżący, których nazwiska zostały wskazane w załączniku, pokrywają własne koszty oraz zostają obciążeni kosztami poniesionymi przez Parlament Europejski.

Svenningsen Barents Mac Eochaidh

Pynnä Laitenberger

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 15 października 2020 r.

Podpisy